Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse let . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—: and Legal Holidays. :—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 224. — ŠTEV. 224. NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 23, 1916. — SOBOTA, 23. SEPTEMBRA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV

750.000 unijskih delavcev v New Yorku bo zastavkalo.

ZASTOPNIKI OSEMDESETIH UNIJ SO ENOGLASNO SKLENILI NAPOVEDATI ŠTRAJK. — TUDI TISKARJI BODO MORALI STAVKATI. — STAVKA BO PRIZADELA TUDI ZAVEZNIKE. — NEUNIJSKO DELAVSTVO SE BO PRIDRUŽILO. — STRAUS PRAVI, DA SO NAPRAVILI UNIJSTI SLAB KORAK. — TO BO NAJVEČJA STAVKA, KAR JIH JE BILO KDAJ. — GOMPERSOVA POMOČ.

Zastopniki osemdesetih newyorških delavskih unij, katere so se sklenile zavzeti za stavkajoče železniške stavkarje, katerim neizprosni kapitalisti nočejo na noben način ugoditi, namreč, da bi jim pripoznali unijo, so včeraj popoldne enoglasno volili, da bo v sredo izbruhnila največja stavka, kar jih je bilo kdaj v Ameriki. Zastavkalo bo okoli 750,000 unijskih delavcev.

Na tisoče in tisoče newyorških tovarn in delavnic bo zaprtih. V pristanišču bo vse vstavljeno.

Unijskim delavcem se bodo pridružili tudi neunijski, vsled česar je pričakovati, da štrajkarjev ne bo veliko manj kot en miljon.

To bo brezdvoma največja ustaja, kar jih je bilo proti kapitalizmu, ki poskuša držati delavstvo v svojih krempljih in ga v svoje nesramne namene izkoriščati.

Stavka je bila že napovedana, in sicer včeraj od 5.16 zvečer, potem ko se je 125 delavskih uradnikov sporazumelo. Osemdeset lokalnih unij je zastopanih. Pri konferenci je bilo prisotnih šestinsedemdeset internacionalnih unijskih voditeljev.

Hugh Frafne, predsednik generalne konference, je prebral zastopnikom newyorških kapitalističnih listov sledeče:

Enoglasno se je sklenilo, da se bo napovedano generalno prekinjenje dela v vseh obrtih in industrijah v Greater New Yorku in okolici, in sicer v sredo zjutraj, dne 27. septembra.

Danes popoldne ob dveh se bodo delavski zastopniki še enkrat sestali in se pogovorili, kako bodo vodili to velikansko stavko.

Generalno stavko se je dozdaj šele enkrat napovedalo, in sicer vPhiladelphiji 4. marca 1910. Takrat je tudi šlo za železniške stavkarje. Stavka je bila dobljena.

Ko so newyorški časniški zastopniki rekli Mr. Fitzgeraldu, ki je pričel newyorške železničarje organizirati, da so mogli potem zastavkati, da bi jim dal kako izjavo, je rekel:

— Niti ene besede. To ni zdaj več moja afera. Zdaj se je pričel boj vseh delavcev, ne samo članov unije.

Člani teh osemdesetih unij se ne bodo popolnoma nič upirali koraku svojih voditeljev.

Najprej bodo zastavkali, kot je bilo že včeraj sporočeno, prevažalci pristaniških vlačilnih čolnov, potem gradilci podcestne železnice, židarji in sploh delavci pri gradnji hiš, tiskarji, krojači, strojniki, pivovarji, peki, glasbeniki, različni kurjači in inženirji itd.

Najhujše posledice bo imela stavka prevažalcev vlačilnih čolnov. Mesto ne bo dobilo hrane, v pristanišču bo vstavljen ves promet. Toda posledice ne bo imela samo na mesto New York, temveč na celo deželo in celo na Evropo. Izvažati se ne bo moglo municije, kakor tudi nobenega drugega blaga.

Za slučaj stavke je zdaj že pripravljenih več polkov milice, ki bodo stopili v akcijo, ko bo prišlo do stavke.

Policija je na delu, na vsaki postaji so zdraj straže pomnožili, kajti zadnje čase je prišlo do mnogih napadov na vlake.

Tekom včerajšnjega dne je bilo več nesreč, v katerih je bil en ubit, okoli dvajset pa ranjenih.

Mr. Gompers je korak zastopnikov osemdesetih lokalni hunij odobril in je izjavil, da jim bo stal na strani, kjerkoli bo treba.

Te dni se bodo vršile lokalne seje unijskih delavcev, pri katerih bodo delavci odobrili, kar so ukrenili delavski zastopniki, oziroma jih bodo zavrnili.

Zadnje se najbrže ne bo v nobenem slučaju zgodilo. Delavski voditelji so prepričani, da bo šlo vse organizirano, kakor tudi neorganizirano delavstvo na stavko, že raditega, ker so kapitalisti napovedali boj uniji.

Ako bo, in to je skoro brez vsakega dvoma, bo morala biti stavka takoj končana, in sicer v prilog delavcev, kajti tak štrajk sploh ne more trajati dalj časa, ne da bi ljudstvo zahtevalo, da bi se ena ali druga stran uklonila. Kdo se bo moral v tem slučaju ukloniti, je jasno, namreč slabejši, in to je zaenkrat — kapitalizem.

Straus, predsednik Public Service komisije, je rekel, da je bil zelo nespameten korak unijskega delavstva.

Župan ni hotel dati tozadevne nobene izjave.

Volitve v Nemčiji.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. Naznanjeno je bilo, da se ne bo še zdaj volilo novih poslancev za parlament, da se bodo vršile šele v januarju, 1918.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena žrtev prevelika!

55,800 vjetnikov.

Francozi so tekom te ofenzive vjeli 34.050 nemških vojakov. — Nadaljni angleški uspehi.

Pariz, Francija, 22. septembra. Angleške in francoske čete so tekom ofenzive na sommeskem bojišču, namreč od 1. julija do 18. septembra, vjele 55,800 nemških vojakov, od katerih so jih Francozi vjeli 34.050; to je okoli pet osmin.

Tekom današnjega dne so francoske in angleške armade imele nekoliko uspehov. Francozi so se zopet nekoliko bolj približali Comblesu in so vjeli zopet 140 sovražnikov. Angleži so zavzeli dve črti nemških zakopov med Martinpuichom in Flersom ter so tako nekoliko napredovali proti Bapaume.

Zadnje čase prihajajo od francoskih in angleških vojnih poročevalcev poročila, da niso angleške in francoske čete vjele še nikdar prej toliko nemških vojakov kot jih zadnje čase, kajti Nemci se jim v večjih slučajih sami predajo.

V zadnjih bojih, v katerih so zavezniki toliko napredovali, so Nemci pustili v zakopih veliko množino vojnega materijala.

London, Anglija, 22. septembra. Angleško uradno poročilo se glasi, da so Nemci vprizorili več napadov, ki so jih pa angleške čete z lahkoto odbile, poleg tega jim je bilo pa mogoče še napredovati.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. Nemško uradno poročilo se glasi, da je bial artilerija zelo aktivna, toda položaj je na vseh delih sommeske fronte tak kot je bil.

Ameriške ambulance bodo šle na Balkan.

Pariz, Francija, 22. septembra. Vodstvo oddelka ameriških ambulanc je naznanilo, da bode odšlo več ameriških ambulanc na balkansko fronto.

Baje jih bo šlo okoli trideset, naj novejšega modela.

Protivojno gibanje v Nemčiji.

Kodanj, Dansko, 22. septembra. Iz raznih krajev Nemčije se poroča, da je v Nemčiji vedno večja nezadovoljnost. Protivojno gibanje je veliko.

Pozor pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošta, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastali zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni nalov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	132.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi naknadovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na napad pomenadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda le voliko spremene.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Avstrijci in Lahi.

Italijani zelo počasi lezejo. — Italija si je sigurna zmage. — Čin avstrijskega zrakoplovca.

Rim, Italija, 22. septembra. — Italijanski vojni urad poroča, da so laške čet na tirolski fronti nekoliko napredovale.

Avstrijska artilerija je obstreljevala Gorico.

Rim, Italija, 22. septembra. — Tudi tukaj, kot vseh zaveznikih državah, je mnenje, da se centralne države še ne more smatrati za izčrpane, pač pa so vsi prepričani, od prvega do najbolj navadnega človeka, da Nemčija in Avstrija ne bosta mogli več stopiti v ofenzivo.

Vse tukajšnje časopisje je prinašalo zadnje čase članke, v katerih se razpravlja o vojnem položaju. Vsak je mnenja, da je zmaga zaveznikom zasigurana, vendar preteklo bo najbrže še nekoliko časa, predno se bo to zgodilo.

Eden izmed teh italijanskih člankarjev je rekel:

"Zdaj je samo še en mesec, v katerem se bodo mogli vršiti uspešni, ali bolje rečeno, pravi boji, potem bo prišla zima. Po zimi se bodo pa vršile priprave za pomladanske kampanje.

Benetke, Italija, 22. septembra. Sem je prišel Corrado Recchi, splošnoznani zgodovinar in generalni direktor Umetniškega zavoda, da je preiskal koliko škode so napravile bombe, ki so jih metali avstrijski zrakoplovci na Benetke, na umetniških predmetih in poslopjih.

Pronašel je, da je škoda večja kot se je skraja mislilo.

Berlin, Nemčija, 22. septembra, Avstrijska admiraliteta danes naznanja:

"Nek avstro-ogrski mornariški aeroplan je potopil v Jadranskem morju francoski submarin "Foucaus. Zrakoplov sta vodila poročnik Celezy in poročnik von Klimburg.

Moštvo podmorskega čolna je bilo rešeno po omenjenem aeroplanu, kateremu je pomagal tudi zrakoplovec poročnik Komjovec s svojim strojem.

Pol ure pozneje so spravili moštvo na torpedni čoln in ga odpeljali v avstrijsko pristanišče.

•

V tozadevnih rekordih ni najti nobenega francoskega submarina z imenom "Focaus", pač pa je bila 14. januarja poročano iz Rima, da je bil potopljen od avstrijske križarke submarin "Foucault".

Ruski vspeh v Karpatih.

Nemci pripoznajo, da so Rusi zopet vzeli Stromec, toda zavrnili so jih ob reki Stohod.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. Nemške čete so morale včeraj v Voliniji, zahodno od Lutska, odbiti par ruskih napadov, pravi današenje nemško poročilo. V tem delu fronte so Nemci vjeli v sredo 750 ruskih vojakov.

V Karpatih se vrše grozoviti boji.

Stromec, katerega so Rusi že večkrat zavzeli in izgubili, je zopet v ruskih rokah, kot danes nemški vojni urad uradno pripozna.

Dunajsko poročilo tudi omenja, da so morale nemško-avstrijske čete prepustiti Rusom Stromec.

Petrograd, Rusija, 22. septembra. — Rusko uraduo poročilo naznanja, da so Rusi zopet zavzeli Stromec v Karpatih, toda na ostalih delih fronte je položaj neizpremenjen.

Istotako se tudi na kavkaški fronti ni nič posebnega dogodilo.

Gerard bo prišel domov.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. Jambes W. Gerard, tukajšnji ameriški poslanik, bo najbrže odpotoval s skandinavsko-ameriškim parnikom "Frederickom VIII." v Združene države.

Vendar gotovo še ni, kajti mogoče je, da se bodo diplomatične zadeve tako razvile, da ne bo mogel oditi.

Ogrska opozicija.

Ogrski grof Apponyi hoče postati avstro-ogrski poslanik v Washingtonu. — Značilno vprašanje.

London, Anglija, 22. septembra. V ogrskem državnem zboru sta stavila voditelja opozicije grof Andrassy in grof Apponyi predlog, da naj se skliče delegacinje, ki bi se skupaj posvetovale o sedanjem položaju.

Ministrki predsednik je dal ta predlog na glasovanje, nakar je bil predlog zavrnjen.

S tem je dosegel ministrski predsednik popolno zmago.

Že tedaj, ko se je Rumunska vmešala v vojno, je zahtevala opozicija, naj se sestanejo delegacije k zborovanju. Tisza je to tudi tedaj preprečil.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. septembra. — V ogrskem parlamentu je rekel grof Karolyi, predsednik ogrske neodvisne stranke: — Ministrski predsednik, prosim vas, pojasnite mi, zakaj je odstopil ogrski kralj vse svoje suverenske pravice nemškemu cesarju?

Ministrski predsednik je odvrnil, da je Karolyi napačno poučen ter da ni odstopil ogrski kralj nemškemu cesarju nobene suverenske pravice.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. septembra. — Ko so ogrskega ministrskega predsednika vprašali, kaj je s praznim mestom avstro-ogrskega poslaništva v Washingtonu, je rekel:

— Vlada bo v najkrajšem času poslala na to mesto zmožnega moža, ki bo gledal na to, da ne bo prišlo med obema vledama do nobenih diferenc.

London, Anglija, 23. septembra. Sem je dospelo poročilo, da hoče dobiti vodja ogrske opozicije grof Apponyi na vsak način mesto avstro-ogrskega poslanika v Združenih državah. Apponyi je v Ameriki zelo dobro znan. — Po Budimpešti se že splošno govori, da bo najbrže on imenovan.

Pred kratkim je rekel Apponyi v ogrskem državnem zboru:

Mi vsi smo prepričani, da bo začela Amerika posredovati. Zelo slabo bi bilo, če bi ne bila naša država v tem usodepolnem času zastopana v Washingtonu. Na kakšen način bo rešilo zunanje ministrstvo ta problem?

Submarin je uničil transport.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. Admiraliteta danes naznanja, da je nek nemški submarin 17. septembra potopil v Sredozemskem morju nek sovražni transportni parnik.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZŽIČNEM BRZOJAVU.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljatvah; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje $4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopošlje.

Zdaj je mogoče poslati le okrogle svote, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10,000.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljatve dospejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgodi se pa kaj lahko, da pošiljatev traje tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezžičnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoča zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dodati: pošlje naj se po brezžičnem brzojavu.

Denar za brezžične brzojavke pošljite po poštnem Money Orderu ali pa gotov denar v priporočenem pismu, ne pa potom privatnih čekov.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Boji pri Florini in Vardarju Nemški vojaki zmagujejo.

ČETE NEMŠKEGA GENERALA MACKENSENA SO SI ZOPET PRIBORILE VELIKO ZMAGO V DOBRUDŽI. — RUMUNI SO SE BAJE ZAČELI NA CELI ČRTI UMIKATI. — NEMŠKO ČASOPISJE POROČA, DA SIMPATIZIRAJO GRKI Z NEMCI. — GRŠKA ARMADA IN MORNARICA STA VDANI GRŠKEMU KRALJU KONŠTANTINU. — VSTAJA V GRŠKEM DELU MACEDONIJE.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. — Čete nemškega generala Mackensena so si zopet priborile veliko zmago v Dobrudži. Sovražnik je bil dobil zadnje dni velika ojačenja in je začel napadati pozicije pri Topajzaru, dvajset milj jugozahodno od Dobrudže.

Nemci in Bolgari so poskušali sovražnika obkoliti, toda on je to še pravočasno opazil in se začel v divjem begu umikati. Mackensenovim četam se je posrečilo Rumune in Ruse odzadalj napasti in jim prizadeti velike izgube.

Bukarešt, Rumunsko, 22. septembra. — Vrhovno poveljstvo rumunske armade razglaša:

— Na severni in severozapadni fronti je prišlo do manjših spopadov. Vjeli smo 140 avstrijskih vojakov in zaplenili dve strojni puški.

Na južni fronti v Dobrudži je začel sovražnik utrjevati svoje pozicije. Vsled našega neprestanega prodiranja se je moralo sovražniško levo krilo v Dobrudži nekoliko umakniti.

Sovražni letalci so obstreljevali Černovodo. Škoda, ki so jo povzročili, ni posebna. Kolikor se je moglo dognati, so poškodovane le tri hiše.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. — Šef admiralnega štaba je izdal sledeče uradno poročilo:

— Ob bolgarski obali Črnega morja vlada popolen mir. Bolgarskim pristaniščem se je bilo zadnje dni približalo par ruskih bojnih ladij, katere so pa naši zrakoplovci pregnali.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. septembra. — Berlinsko časopisje poroča, da je dospel v Berlin baron Schenk, bivši vodja nemške propagande na Grškem. Nekemu časnikarskemu poročevalcu je rekel:

— Grška vlada je zdaj popolnoma pod Venizelosovim uplivom, grško ljudstvo pa še vedno simpatizira z nami. Žandarji, ki so me spremili do meje, je rekel, so jokali, ko sem se poslavljal od njih. — Oprostite nam, — so rekli. — To smo morali storiti. Razmere in sila so nas prisilile do tega.

Atene, Grško, 22. septembra. — Konštantin Melas, poslanec okraja Janine, je izdal oklic na prebivalstvo, v katerem ga poziva, da naj se pridruži gibanju za narodno obrambo, ki se je začelo zadnji čas v Solunu.

London, Anglija, 22. septembra. — Nek tukajšnji časopis je dobil iz Aten sledečo brzojavko:

— Moštvo grške križarke "Georgios Averov", ki se nahaja v arzenalu otoka Salamis, se hoče baje pridružiti revolucionarnemu gibanju v Solunu. Vlada je naročila ostalim bojnim ladjam, da naj preprečijo ladji "Georgios Averov" odpluti proti Solunu. Vse ostale bojne ladje kakor tudi vse vojaštvo simpatizira s kraljem.

Atene, Grško, 22. septembra. — Iz Košane, grškega mesta, ki leži 55 milj južno od Bitolja in ima nad 10,000 prebivalcev, poročajo, da je prebivalstvo odstavilo grške civilne oblasti. Policijski šef in vojaški governer sta se pridružila vstašem.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da se vrše v okolici Florine še vedno vroči boji. Tudi vzhodno od Vardarja je postalo vse precej živahno.

Poročilo se glasi:

— Pred par dnevi je zavladal pri Florini in Vardarju skoraj popolen mir, zadnje dni so se na zopet začele vojaške operacije. Ob celi fronti se vrši precej vroča bitka, ki še ne bo tako kmalo končana.

Pariz, Francija, 22. septembra. — Poročilo, ki ga je izdalo danes vojno ministrstvo, se glasi:

— Ob reki Strumi in ob jezeru Doiran se vrše vroči artilerijski boji. Med Vardarjem in Černo smo uspešno odbili nek bolgarski napad in pognali sovražnika z velikimi izgubami v beg.

Ob reki Brodi so prodrle srbske čete do Verbenova ter vjele kakih sto bolgarskih vojakov.

Naše čete so po vročem boju pregnale sovražnika z ozemlja severozapadno od Arnenska ter zavzele višine, s katerih je mogoče kontrolirati cesto med Florino in Popli.

Vojaške operacije zelo ovira slabo vreme.

Berlin, Nemčija, 22. septembra. — Bolgarski generalni štab poroča:

— Pri Florini in Kajmakalanu je položaj neizpremenjen. Rusom se je izjalovil napad na višino severno od vasi Armaneik. Ob Egejski obali in v dolini reke Strume vlada skoraj popolen mir.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and Published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation)
FRANK SAKSER, President,
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
Za pol leta	1.50
Za celo leto za mesto New York	4.00
Za pol leta za mesto New York	2.00
Za Evropo za vse leto	4.50
Za Evropo za pol leta	2.55
Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sunday and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Balkan.

Čim vestnejše zasleduje človek dogodke na Balkanu, tembolj mora biti prepričan, da v sedanji vojni tudi Balkan ne bo odločeval. Zavezniška ofenziva, o kateri so toliko prerokovali in od katere so upali odrešenje, se ni tako obnesla kot bi se morala.

Zavezniki so z velikimi žrtvami in obljubami spravili tudi Rumunsko na svojo stran.

Nasprotnici zaveznikov sta faktično samo Bolgarska in Nemčija, Turčija pride primeroma le malo v poštev, če se pomisli, da je morala poslati veliko svojih čet na sever Nemcem in Avstrijcem na pomoč.

Grška se vsak dan po desetkrat odloči in vsak dan desetkrat izpremeni svoje mnenje.

Kralj je v zadregi. Mislil je, da bo iz nevtralnosti koval dobičke, kot jih kujejo druge nevtralne države, pa se mu je temeljito izjalovilo.

Venizelos je za vojno in je odločno na strani zaveznikov, glas ljudstva pa ne pride do veljave.

Zadnja poročila pravijo, da je v domovini Venizelosovi izbruhnila revolucija, da so okoli kraljeve palače izkopali strelne parke in da je vojaštvo kakortudi civilno prebivalstvo navdušeno za vojno.

Kralj še vedno kima. Mogoče je prijateljstvo do nemškega cesarja res tako vkoreninjeno v njem, da mu ga ni mogoče izruvati, mogoče je mož res tako dalekoviden, da ve, kaj bi si nakopala Grška, če bi se umešala v vojno.

Zavezniki so gradili vse svoje upanje na Rumunski in to iz dveh ozirov: Nemčiji in Avstriji bo odvzet vir dohodkov, Rumuni bodo lahko že par dni po začetku vojne zmagoslavno prodirali proti Pešti in se združili z Rusi v Ogrski nižini.

Ako si z Rumuni niso skoraj nič na boljšem, bi jim tudi Grška ne pripomogla k zmagi.

Izmed vseh balkanskih narodov so edinole Srbi, ki vedo zakaj se bore.

Edino Srbi vedo, da ne bodo imeli več svoje domovine, če v zvezi z zavezniki ne bodo premagali Nemcev in Bolgarov.

Zategadelj so morda oni tudi edini, ki kaj dosežejo. Njim gre za biti in ne biti.

S sovražniki Nemčije in Avstrije se bore za svojo svobodo.

V slučaju zavezniške zmage, bodo dobili Srbi nazaj svoje ozemlje, Rumunska del Ogrske. Grška bo pa najbrže za vedno izgubila Solun.

Po tem mestu sta Avstrija in Nemčija že leta in leta hrepeneli.

Zaenkrat pa ne more še nikdo reči, kaj se bo zgodilo. Zavezniki ne kažejo na Balkanu tiste delavnosti kot se je mislilo, da jo bodo pokazali.

Viri teh in onih so že zelo izčrpani. In popolno izčrpanje bo napravilo konec tej vojni.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

OSTANKI NEMŠKEGA "ZEPPELINA", KATEREGA SO ANGLEŽI IZSTRELILI.

Neumno se je udajati zdaj raznim iluzijam in nekaj trditi, o čemur nikdo ne več, se bo res zgodilo ali ne.

Pred dobrim letom je bilo za Slovence, Hrvate in Srbe veliko več upanja kot ga je zdaj. Takrat smo bili uverjeni, da bo v slučaju zavezniške zmage za nas boljše kot nam je bilo pod Avstrijo.

Toda Italija nam je prekrižala račune.

Ker pomeni zmaga zaveznikov tudi obenem zmago Italjanov, si ne bomo vsled te zmage na boljšem, pač pa na slabšem.

Naš narod bo razdeljen pod dva gospodarja, ki sta napram tujcu oba enako kruta in sta naravnost mojstra v zatiranju.

Vsi ,ki zdaj prelivajo kri, hrepene po miru, vedoč, da bo zanje boljše, kakorhitro bodo odložili orožje.

Slovenci ne morejo ničesar dobrega upati. Zdaj ne vedo, zakaj prelivajo kri, po končani vojni jim bo pa mahoma jasno, da so si morali s silnimi žrtvami priboriti še večjo sužnjost kot je bila ona v kateri so se nahajali pred vojno.

Vse prošnje, vsa dokazovanja, vse bo zaman.

—k.

Dopisi.

Slaty Fork, W. Va. — Ker se noben iz te naselbine nič ne oglasi v kakem listu, sem se namenil jaz napisati par vrstic. Žal, da nimam kaj veselega poročati, ampak žalostno vest, da je 14. sept. zvečer tukaj v gozdni kempi št. 11 utonil delovodja Frank Frank. Pokojni je bil doma iz Čelj na Notranjskem. Bil je hud naliv, tako, da je voda, ki teče mimo kempe, jako narastla in je pričela jemati s seboj posekan les. Ker je bil hlev za konje v bližini vode, je postalo nevarno, da ga voda odnese, nakar je šel on s pomočjo par drugih delavcev goniti konje iz hleva. Kar naenkrat prinese voda več hlodov in jih s tako močjo porine v hlev, da se isti zruši in odnese s seboj pokojnega Franka in 4 konje, izmed katerih sta se dva nekako rešila, dva sta pa utonila. — Kar se tiče dela, se tukaj ne moremo ravno pritožiti, se prav lahko dobi, ker primanjkuje delavcev; koliko časa bo tako, se seveda ne more vedeti. Plača je od 25 do 26 centov na uro; dela se 11 ur na dan. — Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam širom Amerike. — F. Flandrov.

Waukegan, Ill. — Ker se malokdaj kdo oglasi iz te naselbine, sem se jaz namenil na kratko sporočiti. Tukaj nas je veliko Slovencev, ki spadamo k raznim Jednotam; vsi dobro napredujemo. — Z delom se ne morem preveč hvaliti. V žičarni po enih prostorih dobro delajo, po nekaterih pa bolj slabo. — V tej naselbini smo ostali "suhači", kar je za delavce zelo slabo. Pivo se sicer dobi, toda sitnosti so velike. — Naši waukeganski fantje so se neko dobro izmislili, namreč, da bodo napravili veselico, ki bo v korist Narodnemu Domu. — Tudi tukaj se je oglasila tista bolezen — paraliza, tako, da bodo šole še 14 dni zaprte; sta bila že dva smrtna slučaja. — Slovenski Sokol priredi tudi zabavo, in sicer 3. oktobra v M. Slanovi dvorani, poleg 10. ceste, North Chicago. Vabljena so vsa društva in vsi posamezni rojaki in rojakinje. Vstopnina je 25 centov za osebo. — Pozdrav vsem rojakom v Združenih državah. — Ivan Divjak.

Za reveže.

Farrell, Pa. — Dne 30. septembra se vrši velika veselica v Slovenskem društvenem domu. Čisti dobiček je namenjen v pomoč bednemu narodu v stari domovini. Zato vabimo vse tukajšnje rojake, posamezne kot tudi cela društva iz te naselbine, kakor tudi iz sosednjih naselbin, da se te veselice vdeleže v velikem številu. Upam, da ga ni rojaka med nami, ki bi temu našemu koraku oporekal. Ljubezen do naših dragih rojakov v stari domovini nas je napotila do tega koraka, da s tem pomagamo narodu, katerega sinovi smo. Toraj, dragi rojaki in rojakinje, ne pozabite na ta veliki večer, kajti najlepše, kar se more storiti, je pomagati narodu, ki tako zelo potrebuje naše skromne pomoči. Zato ne pozabite na dan 30. septembra. Pridite, da se bomo vsi delavci-trpini nekoliko razveselili in pozabili na vse udarce, ki jih nam daje kapitalizem, pri tem bomo pa tudi pomagali svojim najbližnjim. Pridite, možje, pripeljite s seboj ženice in ne pozabite doma svoje mošnice! Tukaj bo vsega na razpolago, jedi in pijače, štrukljev, klobas, evička in pa izvrstni orkester nam bo igral; seveda, kdor se bo hotel dodobra naplesati in pošteno se ga nalezti, bo moral malo globje v žep poseči. Toraj, farrellski Slovenci, na noge, pa pokažimo, da tudi naša naselbina ni ravno ena najslabših! Vsako društvo naj pošlje dva moža, da bosta delala na veselici, da se bosta vdeležila po končani zabavi računa. Tukaj ne gre za čast kakega društva, ali kakega posameznika, temveč nas vseh tukajšnjih Slovencev. Čimveč bomo storili, tembolj bomo lahko ponosni. Vstopnina je prosta. Za postrežbo bodo pa skrbeli naši fantje in možje. Na svidenje 30. sept.! — F. Kramar in F. Cimperman.

•

Miss Jera Peterka, Arverne, L. I., N. Y., je darovala za reveže v starem kraju $1. Hvala ji!

Dozdaj je pri nas $28.50 za ta namen.

Mnenje nemškega princa o vojni.

Londonska "Morning Post" je dobila iz Berna poročilo, v katerem je naveden članek nemškega princa Aleksandra von Hohenlohe, ki je bil natisnjen v "Neue Guarher Zeitung". Poročilo se glasi:

"Nemški princ pravi, da postaja jasno, da se vojna ne bo tako končala kot je bilo misliti, namreč, da bo ena izmed vojskujočih se strank zmagala in da bo druga poražena. On pravi, da je popolnoma nemogoče, da bi ena ali druga stran izpeljala vse načrte, ki jih ima. Pravi, da se bo vojna končala ali potom kompromisa, ali pa da bo cela Evropa skoro uničena; s tem misli, da bodo vse armade tako izčrpane, da sploh ne bo mogoče bojev nadaljevati.

"On je mnenja, da si mir sploh vsi narodi žele, razven enega. Vsak mir, ki bi bil zdaj-le sklenjen, bi bil časten, kajti vse armade so se enako hrabro borile in so zaslužile vsaka od svoje in od druge strani popolno čast.

"Ali bo mir, ki bo sklenjen potem, ko se bo poklalo še par miljonov mož in fantov, bolj časten, kot bi bil zdaj? – vprašuje princ. Nikakor ne, — odgovarja, — potem bo mir tem bolj žalosten, kajti na ljudi, ki bodo še ostali, bo prišlo še večje breme.

"Princ omenja dva moža, ki sta zmožna, da bi vstavila to grozno klanje, ki pravzaprav nima pravega smotra in namena; to sta predsednik Wilson in rimski papež, prvi ima dovolj materijalne moči, drugi pa ima dovolj moralne oblasti, da bi mogel to doseči.

"Materijalna moč predsednika Wilsona je, da bi z eno samo besedo prepovedal izvažati municijo vojskujočim se državam, da ne bi mogle nadaljevati z vojno.

"Princ pričakuje, da se ga bo raditega kritiziralo, češ, da bi bilo to, če bi predsednik Wilson vstavil izvoz municije, v korist Nemčije. Za te kritike ima on odgovor, da Nemčiji ne bo treba streljati na zaveznike, ako bodo oni prenehali pošiljati nanje strele.

"Princ konča svoj članek s tem, da pravi, da, ako bi predsednik Wilson in rimski papež napravila na svetu mir in končala to medsebojno klanje evropskih narodov, bi postala v svetovni zgodovini večja moža kot vsi evropski vojski vodje skupaj ter vsi največji junaki."

Princ Aleksander von Hohenlohe, ki je omenjen v gornjem poročilu iz Berna oziroma Londona, je najbrže princ Aleksander von Hohenlohe - Schillingfürst, brat glavnega člana te plemenitaške nemške družine. On je star 54 let. Člani te družine so že več desetletij vedno kot poslanci v bavarskem Reichstagu.

Nevede sovražniki domovine.

Ko se bo drugi teden sestal nemški Reichstag, se bodo razvile kontraverze med pravimi prijatelji Nemčije in med onimi, ki so največji sovražniki svoje domovine, ne da bi za to vedeli.

Pravi prijatelji Nemčije so oni, katerim načeljuje nemški državni kancler, ki je imel tekom zadnjega časa toliko moči, da je Nemčijo tako dobro držal na svojih vojkah, da je bila zvesta svoji obljubi, ki jo je dala Združenim državam meseca maja, da ne bo več vršila svojega vojevanja s podmorskimi čolni.

Absurden je argument polkovnika Bassermana, ki pravi, da "ni potrebe ali vzroka, da bi se oziralo ali vpoštevalo Angleže".

Nemška vlada se ni uklonila Združenim državam, ker se je ozirala na Angleže, in Združene države niso prisilile Nemčijo, da se je uklonila, ker so se ozirale na Anglijo, temveč Združene države so Nemčijo prisilile in nemška vlada se je uklonila Združenim državam, ker sta se ozirali na Nemčijo.

Ako bi Nemčija nadaljevala z vojevanjem s podmorskimi čolni, bi ji pretila velika nevarnost. Predsednik Wilson je rekel, da, ako Nemčija takoj ne prekine s tem vojevanjem, se bo prekinilo diplomatične zveze.

Zato se je Nemčija uklonila. Uklonila se je, ker ni hotela, da bi izgubila prijateljske odnošaje z Združenimi državami. Vzrok, da ni hotela izgubiti prijateljskih odnošajev z Ameriko, je bil ta, ker ni hotela, da bi se Združene države pridružile zaveznikom. To je služilo pravim nemškim interesom.

Tisti, ki hočejo, da bi Nemčija prelomila obljubo, ki jo je dala Združenim državam, so njeni največji sovražniki.

Ako bi bil vojni položaj za Nemčijo tako ugoden, da bi ji bilo vseeno, če ima enega sovražnika več ali manj, namreč takega sovražnika kot bi bile Združene države, potem bi se te nemške hujskače, ki žele zopet submarinske politike, ne moglo imenovati sovražnike. Toda od maja, ko je Nemčija odpravila vojevanje s submarini, pa do danes ji je šlo in ji gre vedno slabše.

Oni Nemci, ki so na strani Bethmann-Hollwega, so pravi Nemci, udani sinovi Nemčije, medtem ko so pa oni drugi njeni zapeljivci.

Polkovnik Bassermann pravi, da se naj to obljubo prelomi, ker tudi če se jo drži, ne bo Nemčija dobila ameriških simpatij. Toda, to ni vprašanje, da bi dobila Nemčija ameriške simpatije. Zdaj je vprašanje, ki se tiče ameriško-nemških prijateljskih odnošajev.

Velika večina nemškega naroda je zaupala svojemu kancelerju, ki je nadvse trezen voditelj, in to je bilo od strani naroda zelo modro. Nemčija ne sme zdaj gotovim vročekrvnežem dovoliti, da bi dosegli, kar hočejo, kar bi bilo v njeno škodo, ako hoče sama sebi dobro.

N. Y. T.

Zakladi v Kubi.

Newyorški list "Times" je dobil posebno poročilo iz Havane, v katerem je nekaj, kar je zelo važno za ameriške farmarje, zlasti za pridelovalce bombaža, kakor tudi tovarnarje. Poročilo se je glasilo:

Na miljone pepelike (angl. potash; druga izraza sta: kalijev oksid in kalijev karbonat), se je odkrilo blizu Motemba, na meji med Matanzas in Santa Clara provincama. Inženirji pravijo, da je povprečno 25 odstotkov čiste tvarine.

Pred vojno so dobivale Združene države vso pepeliko, ki so jo rabile pri fortiliziranju, izdelovanju stekla, ekstrakciji zlata od rude in pri drugih produktivnih procesih, iz Nemčije.

Vsled vojne je ni bilo mogoče dobivati, vsled česar je bilo opažati povsod, na farmah, pri pridelovalcih bombaža, kakor tudi, seveda, v tovarnah, veliko pomanjkanje pepelike.

Mnogi so se trudili, da bi kje v Združenih državah izsledili potrebno tvarino; to iskanje in pridobivanje je bilo seveda zelo drago. Nekateri so kupovali pepeliko po $500 tono; pobrali so vse, kar so dobili. Toda nemogoče je bilo, da bi se jo pridobilo toliko kot se jo je potrebovalo.

Ona pepelika, ki je dohajala iz Nemčije, ni vsebovala niti 10 odstotkov uporabljive tvarine.

V različnih industrijah so se posluževali nadomestil, kot, naprimer pri izdelovanju stekla so rabili sodo. Toda pepelike se še vseeno potrebuje v veliki meri.

Zdaj bo temu odpomagano, ko se je našlo veliko pepelike na otoku, ki se nahaja v bližini Združenih držav. Kuba ni daleč od ameriških pridelovalcev bombaža. In pepeliko iz Kube se bo lahko vozilo v ameriška pristanišča, nakar se jo bo potem transportiralo do tovarn, ki jo potrebujejo pri produkciji svojega blaga. Najbrže bo cena tej pepeliki veliko nižja kot je bila dozdaj, oziroma do tedaj, predno je izbruhnila vojna, ko jo je bilo treba dobivati iz Nemčije. Lastniki teh zakladov pepelike v Kubi bodo imeli velike dobičke, ako bodo dovolj pametni, ako se ne bodo pustili dobiti v roke kakim brezvestnežem.

Najbrže bodo zdaj zainteresirani krogi pobrigali še, da bodo preiskali, ako ni kaj takih zakladov v Zahodni Indiji. Mogoče je, da je pepelika tudi v Santo Domingu, Haitiju ali pa na ameriškem otoku Porto Ricu.

Gotovo se bo o tem kaj razpravljalo na konveneiji kemičnih društev, ki se bo vršila v kratkem v New Yorku.

IŠČEM KUHARICO,

katera bi mogla kuhati in pečiti kruh za 10 ljudi. Zato nič, ako je stara ali mlada, vdova ali dekle, samo da odgovarja zahtevi. Plača $26 na mesec.

Nick Novosel,
Box 620, Kane, Pa.
(23-26—9)

KAKI IZBORNI LINIMENT

ima veliko število uporab v vsaki hiši. Nikoli ne poteče dan ne da bi ga kaki član imel priliko rabiti.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko Olje) je taki liniment ter se že rabi preteklih 55 let. Izkazal je svojo vrednost pri zdravljenju

REVMATIZMA, NEVRALGIJE, IZVINJENJ, OTOLKLJAJEV, OTEKLIN, OTEKLIH ŽLEZ, OKORELIH SKLEPOV IN MIŠIC, KRČEV, BOLEČIN IN BOLESTI. Cena 25 in 50 centov.

Čitajte sledeče pismo: "Severovo Gothardsko Olje se je izkazalo zelo uspešno. Moja žena je imela hude bolečine v nogah toda po rabljenju Severovega Gothardskega Olja so bolečine postale manj hude in ko je porabila pol steklenice, so bolečine popolnoma izginile."

John Mikulastik, Rfd. No. 1, Box 96, Iron Mountain, Mich.

Kupite Severove Pripravke v lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas. Zavrnite nadomestitve.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Rojaki, Slovenci, spominjajte se slovenskih revežev v starem kraju.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—.25
Ahnov nemškoangleški tolmač, vezan	—.50
Berilo drugo, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—.50
Slov.-angl. in angl. slov. slovar	1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Doli z orožjem!	—.50
Božični darov	—.15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Mesija, 1. in 2. zvezek	—.80
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Titanik	—.30
Trojka, povest	—.50
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zgodba o povišanju	—.30
Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—.40
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
Z slikami mesta New Yorka po	—.25

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Astrijsko-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je prilo žiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov pripoznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO

tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in	$3.00
Slivovitz per gal. $2.75 —	$3.00
Tropinjevec zaboj	$ 9.00
Slivovitz zaboj	$13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj	$11.00
Rudeča Ohio vina per gal. 55c, 60c,	75c.
Catawba in Delaware per gal. 75c.—	80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way on Box 97, Sharpsdock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Kaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodi ozíralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Zanimivosti za farmarje.

Farmarji v North Dakoti so se organizirali v politično stranko.

Okoli petinosemdeset odstotkov prebivalstva North Dakote živi na farmah. Ostalih petnajst odstotkov je pa drugih, ki so dozdaj imeli v rokah državne vojke, ali z drugimi besedami: farmarji v North Dakoti, katerih je, kot rečeno, 85% vsega prebivalstva, so morali biti pokorni tem 15 odstotkom, med katerimi so bili tudi vsi kapitalisti, ki jim ni za drugega, kot da so izžemali farmarje in si bili basali žepe.

Sprejete so bile postave, ki so bile v korist tem mogotcem, ali so bile pa razveljavljene, ako niso bile v korist kapitalistom, tako, da je mogla cela država North Dakota služiti železnicam, žitnim prekupčevalcem in špekulantom ter Mlinskemu trustu v Minneapolisu.

Farmarji so morali žito prodajati poceni, ker so jim prekupčevalci zatrjevali, da je žito slabo. Farmarji so jim ga morali dati, ker niso mogli dobiti boljših kupcev. Kupec je pa tam samo eden, namreč trust, ki je potem nakupljeno žito spravil v skladišča kot najboljše žito.

Farmarji so dvakrat zahtevali od državne uprave, da se napravi državna skladišča, toda republikanska postavodaja jih je vedno zavrnila.

Drugega jim ni kazalo, kot da so se organizirali. Za svoje geslo so si vzeli: "Držimo skupaj!"

Organizacija se imenuje Farmarska nestrankarska liga. Člani morejo postati le farmarji oziroma oni, ki delajo na farmah. Liga se je pa združila z delavstvom v vseh mestih in vaseh v državi.

Farmarji so na svojih shodih dokazali delavstvu in sploh vsem, da se cen življenjskih potrebščin ne bo moglo nikdar znižati, ako bodo špekulanti in kapitalisti še nadalje držali v rokah vse državne zadeve in jih čisto kontrolirali. Delavstvo, farmarji, potem trgovci in sploh vsi so bili v krempljih organiziranih mogotcev, ki so vodili vse državne posle. Temu se pa ne da drugače odpomoči, kot da stopi država v akcijo.

Farmarska nestrankarska liga je imela takoj 40,000 članov, in sicer toliko se jih je nabralo v razmeroma kratkem času. Pri "primary" volitvah so imenovali vsakega moža, ki so ga bili namenjeni imenovati.

Za governerja so imenovali Lynna J. Fraziera, farmarja, ki ni bil še nikdar kandidat za kako javno službo in ki je takrat, ko se je vršila konvencija, tedo delal na polju.

Zdaj se vrši najbolj zanimiva kampanja in očitno je, da bo farmarski kandidat prodrl pri volitvah, ki se bodo vršile 7. novembra. Istotako bodo prodrli tudi drugi farmarski kandidati.

Republikanska stranka zdaj umira, in v tem trenutku poskuša rešiti še državno vrhovno sodišče, h kateremu bi se v usodnem trenutku mogla zateči.

Organizirani farmarji drugod.

A. C. Townley, predsednik Farmarske nestrankarske lige v North Dakoti, je zdaj v Minnesoti, kjer bo poskušal tudi tam napraviti tako "nestrankarsko" stranko, ki bo podobna politična farmarski organizaciji v North Dakoti.

V South Dakoti in Montani so se pričeli farmarji že tudi prebujati in slede vzgledu svojih sosedov v North Dakoti.

Zdaj izdelujejo načrt, da bi se štiri severozapadne države vdeležile s farmarsko stranko politične kampanje leta 1918.

Za leto 1920 se pa pričakuje, da bo sploh vsaka poljedelska država v Uniji organizirana.

Farmarji bodo pričeli skupno z delavstvom odločevati v narodni politiki.

Nekaj o praktičnem sadjarstvu.

Sad je je letos brezdvoma izvrstno obrodilo, kot se poroča iz različnih krajev.

Navadno je sadjarstvo prišlo farmarju zelo drago, tako, da ni imel veliko od jabolk, hrušk in drugega sadja.

In to največ raditega, ker je imel žnjim preveč dela. Prvič je delo z obiranjem, potem pride pa še najhujše, namreč zavijanje in potem spravljanje v zaboje, da je potem mogoče sadje odposlati naprej. To velja namreč za sadje, ki se ga prodaja potem na drobno.

Letos so imeli praktični sadjarji že malo manj dela, kajti omislili so si stroj, ki opravlja delo zavijanja in spravljanja v zaboje. Naprimer v Hood Riverju rabijo letos same take stroje, s katerimi dvakrat hitrejše zavijajo sadje in ga spravljajo v zaboje.

Ta stroj pa nima samo te dobrote, da jabolka ali hruške zavija, temveč jih tudi sortira po velikosti.

Nek velik sadjar iz Hood Riverja je pisal v nekem angleškem poljedelskem listu: "S tem strojem imaš dvakrat manj dela."

Družba sadjarcev v Californiji je naznanila, da so imeli preteklo jesen pet takih strojev, ki so jim veliko pomagali.

Stroj je tudi poskusil profesor C. I. Lewis na Oregon poljedelski višji šoli.

Pri nakupu teh strojev je treba biti zelo previden, kajti jih je več vrst, nekaj teh je že starejših modelov, ki niso taki kot novejši.

Kako je letos s čebulo.

Pridelovalci čebule so bili lansko leto zelo razočarani vsled slabega pridelka, in kar so pridobili, je bilo pa še tako slabo, da se ni moglo imenovati čebulo. To ni bilo mogoče v vseh državah, toda lahko se reče, da je bilo v večini držav. Letos je še slabše kot je bilo lansko leto.

V Orange county-je, New York, je čebulina letina veliko slabša kot je bila lanska. Na zemlji, kjer je lansko leto zrastlo 4.000.000 bušljev čebule, pričakujejo letos komaj 3,250.000 bušljev.

Poročila iz Michigana, Ohio in nekaterih zahodnih krajev se glase, da je veliko farmarjev opustilo čebulo, ker jim je lansko leto vzelo vse veselje. Baje je zdaj od 50 do 60 odstotkov manj zemlje namenjene pridelovanju čebule.

S čebulo je zato slaba letina, ker je bilo preveč dežja, dalje so pa po večjih krajih tudi razne žuželke napadale.

Nekateri farmarji še upajo, da bo čebula še dobro obrodila, ako bo zdaj-le vreme nekoliko boljše, namreč bolj suho, vendar gotovo je, da bo pridelek še manjši, in sicer to raditega, ker je letos manj zemlje, ki bi bila obdelana s čebulo.

Farmar in mir.

Farmarjem bi moral biti mir vedno najbolj pri srcu, kajti, ako pride vojna, mora farmar prenašati največje breme.

V francoskih zakopih je okoli 60 odstotkov kmetskega sloja, medtem ko je industrijskih delavcev komaj 12 odstotkov. Anglija je zapodila v vojno kmete in je obdržala tovarniške delavce doma.

Isto je v Rusiji.

V Nemčiji so kmetje, njihovi sinovi in hlapci mrtvi, ranjeni ali se morajo pa še boriti, medtem ko morajo v municijskih tovarnah delati možje, manj sposobni za vojaško službo; ženske in otroci morajo pa doma delati na polju.

Isto je v Avstriji.

Isto je bilo tudi v vseh ameriških vojnah.

Nemci in grozovitosti v Armeniji.

Na kratko smo že omenili, da je fakulteta nemške višješole v Allepo, Armenija, poslala nemškemu zunanjemu uradu v Berlin protest, iz katerega je najbolj jasno razvideti, koga se more pravzaprav držati odgovornim grozovitostim v Armeniji, ki so jih počenjali nad ubogim narodom krvoločni Turki, nemški in avstrijski zavezniki.

V svojem protestu navaja vodstvo omenjene šole kako so Turki postopali z armenskim narodom. Kako so postopali, je našim čitateljem znano, zato ne bomo navajali vseh podrobnosti.

Ko so Turki počenjali te stvari, pravi vodstvo tiste šole, je stalo poleg nekaj Nemcev, ki so popolnoma mirno opazovali to početje ter pripomnili:

"Mi samo Turke potrebujemo, vidite?"

Dalje se na nekem mestu protest glasi:

"Celo onim, ki so ležali prav ob vodi, ni bilo dovoljeno piti. Evropejcem je prepovedovano med nje kruh deliti. Več kot sto trupel gre vsak dan iz Allepa.... Vsako kulturno človeško bitje je primorano, da se potegne zanje, in je, da je, njegova sveta dolžnost, da to stori. To bo vedno ostalo na časti Nemčije kot velik madež, ki bo ostal več generacij."

To niso besede Angležev, Francozov, Rusov ali mogoče Armencev. To so pisali nemškemu zunanjemu departmentu ravnatelj Huber in profesorji Niepage, Spieler in Graetner iz nemške višje šole v Allepu, katerega so poslali že 8. oktobra 1915.

To se je zdaj zvedelo iz pisem dra. Graetner-ja, ki menda dovolj jasno govore, da se ne more Turčije držati odgovorne za te grozovitosti, kajti od Turčije bi sploh ne bilo mogoče kaj človeškega pričakovati, pač pa bi lahko pričakovali, da bi Nemčija posegla vmes, ako prej ne, vsaj na poziv svojih lastnih ljudi.

Turka in Nemca je treba djati v en žakelj!

Se mu bo dalo priložnost.

Nek mož, ki je ravnokar dosedel svopo kazen v ječi, ker je oropal pošto, ko je bil zaposljen kot pomožni poštar v nekem poštnem uradu v Milwaukee, Wis., bo prišel, kot se poroča, zopet nazaj v službo, namreč na svoje staro mesto, na pošto.

On je že vložil prošnjo v istem uradu in postmaster je prošnjo sprejel, ako bo še enkart naredil potrebno izkušnjo za državno službo. Potem bo imenovan in opravljal svoje staro delo.

Vedno je bila neka nepisana postava, da, ako se je kak uslužbenec v kakem državnem uradu v gori enakem oziru pregrešil, ni mogel več priti nazaj. To je bilo zlasti strogo na poštah. Da se je to enkrat ali parkrat pregledalo, je pripisovati Društvo za pomoč jetnikom. Predsednik tega društva, Mr. E. E. Dudding, ima o tej stvari sledeče nazore:

"Mož je je zadostil javnosti za svoj greh s tem, da je sedel v ječi. Zdaj je zopet zunaj, dajte mu priložnost, da bo postal zopet mož. Trdoglavci po celi deželi že pomagajo tem nesrečnežem. Zakaj se ne bi tudi vlada zavzela zanje?

Da, lahko stori in naj stori. Napis "Pustite nado na temi stenami vsi, ko ste prišli notri" se je je zdaj strgalo z jetniških vrat. Svet napreduje in postaja bolj človeški. Vsaj, kot posamezniki, se lahko smatramo za bolj človeške kot so bili posamezniki in mase nekoč. — Naj se da vsakemu možu priložnost ali, kakor pravi Amerikanec: naj se mu da en "chance": — naj se mu da dve priložnosti ali več. Svet je poln slabotnih, toda le malo jih je, katerim bi se ne dalo pomagati.

Poštni urad je napravil velik korak, ki bo imel najbrže lepe posledice.

Nastala draginja.

V Chictagu so sestavili pregled, iz katerega je razvidno, da se je življenje tekom tega leta zelo podražilo, bodisi, kar se tiče hrane, obleke, raznih za življenje neobhodnop otrebnih stvari, kakor tudi drugega materijala.

Trgovci in producenti pravijo, da bodo cene življenju to zimo še višje.

Vsak že danes čuti dragijo, malone v vsaki stvari, ki jo kupi. Cene hrani se višajo vidno, bodisi, da direktno, bodisi, da se dobi za isti denar manj in slabše.

Prodajalci na debelo naznanjajo, da jim letos ne bo mogoče več blaga dati na razpolago kot eno tretino od normale. Pravijo, da se je zelenjave komaj polovico toliko pridelalo kot je bilo pričakovati.

Sadje, preservirano v posebnih pločinastih škatljah, ali kakih drugih posodah, bo letos 30 odstotkov dražje; zelenjava v posodah se bo podražila za 15 do 20 odstotkov, kot poročajo prodajalci na debelo.

Podražil se je papir in vsi papirni izdelki.

Podražile so se cigare, sploh vse je dražje.

Bombažni izdelki so se istotako podražili od 25 do 35 odstotkov. — Voljneni izdelki so na istem stališču kot bombažni.

Trgovci z ženskimi čevlji pravijo, da so se ženski čevji za enkrat podražili. In to vse skupaj, naj se imenuje prosperiteta? To je prosperiteta za magnate, ki imajo zdaj priložnost, da izkoriščajo ljudstvo!

Bombe na Dover.

London, Anglija, 22. septembra. Nemški zrakoplov je vrgel par bomb na Dover. Bombe niso napravile posebne škode.

Zrakoplov je moral odfrčati, ker so pošiljale nanj angleške protizračne puške hud ogenj.

Ameriški zdravniki delajo nesrečnim vojakom v Evropi nove obraze.

V Franciji so ameriški zdravniki, ki delajo nesrečnim francoskim, kakor tudi nemškim vojakom, ako so slučajno vjeti v takem stanju, nove obraze!

Tako je pripovedovala Mrs. William Sharp, žena ameriškega poslanika za Francijo, ki se je nedavno mudila v New Yorku, ko se je skupno s poslanikom za kratek čas vrnila domov.

Ona je videla čudovite operacije ameriških zdravnikov.

"Kot predsednica ženskega dela pri ameriškem ambulančnem oddelku v Parizu mi je bilo prosto obiskovati pariške vojaške bolnice, kjer so ležali na bojišču ranjeni ali oboleli vojaki", — je rekla Mrs. Sharp.

"Videla sem vojake, ki so jih pripeljala ameriške ambulance, katerih obrazi so bili tako razmesarjeni, da bi jih ne bilo mogoče spoznati, ako bi jih bil človek prav prej videl, ko so imeli še cele obraze. Eden izmed teh je imel odtrgano spodnjo čeljust. Njegov obraz ni imel ustnic, niti zob in seveda tudi brade ne. Štiri mesece pozneje so mi pokazali tistega moža hoditi okoli po vrtu, in sicer z novo čeljustjo, novimi zobmi, novim nosom, pravzaprav skoro popolnoma novim obrazom.

"To se je zgodilo z nenavadno operacijo.

"Ameriški zdravnik, ki ga je imel v oskrbi, mu je vzel del kosti iz njegove noge nad stopalom in kolenom, in jo potem tako formiral, da jo je mogel ustaviti notri kot čeljust. Zobe mu je naredil pa zobozdravnik.

"Potem mu je vzel kos rebra, ki je bil pokrit še s tenko kožico, ter gaj tako oblikal, da je mogel predstavljati nos ter mu je vstavil v obraz. Kožo, s katero mu je pokril nos, ali bolje, tisto kost, ki je predstavljala nos, je dobil pa na čelu.

"Ko se je pacient dobro počutil, je šel lahko na vrt in se mu je povedalo, da se mu bo s časoma še lahko obraz izboljšalo, toda vojak je bil tako zadovoljen z novim obrazom, da je rekel, da ni treba nič izboljševati, da je dobro.

"Nek drug zdravniški čudež se je dogodil na nekem nemškem vjetniku, kateremu je takozvana goreča tekočina sežgala celo desno lice, tako, da ni imel nobene kože na tistem mestu, celo obrvi ni imel na tisti strani. Čez par tednov je zapustil bolnico s popolnoma normalnim obrazom. To so zdravniki, bili so ameriški, tako naredili, da so mu vzeli s čela nekoliko kože, in sicer toliko, da je bilo s kožo tudi nekoliko las; oni del kože, na kateri so rastle lase, so dali nad oko, drugo pa na lice.

"Videla sem moške, ki so jih prinesli s fronte, ki so bili tako razmesarjeni, da ni bilo mogoče misliti, da bi daljčasa živeli. In vendar, mnogo teh mož, je hodilo po par mesecih okoli bolnice in celo po cestah, seveda z umetnimi obrazi, umetnimi udi, ki so bili pa tako popolni, da je bilo težko razločiti kaj nenavadnega na njihovi hoji oziroma kretnjah sploh.

"Vojna je dala zdravnikom priliko, da delajo čudeže. Zdaj mora vsak dan delati operacije, kakršne se je dozdaj smatralo za nemogoče.

"Streli iz puške zdaj niso več smrtni kot so bili pred to vojno. Zdaj se rano takega strela zelo hitro pozdravi. Več kot devetdeset odstotkov takih vojakov docela okreva."

Šattistiko živalstva

je sestavil naravoslovni muzej v Parizu. Na suhem in v morju živi okrog 400,000 živalskih vrst, ki so znane in opisane od učenjakov. Na posamezne živalske skupine so jih takole razdelili: žuželk 280,000 različnih vrst, ptičev 13,000, rib 12,000, reptilijev 8300, moluskov 50,000, amfibijev 1300, pajkov 20 tisoč, trdokožcev 3000, črvov 8000.

NAZNANILO.

V CONEMAUGH, PA.

S tem se obvešča vse člane in direktorje Slovenske Zadružne Zveze v Conemaugh, Pa., da se bo vršila izvanredna seja Zadružne Zveze v sredo dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer. Vzrok seje je, ker nekateri člani žele, da se takoj s trgovino začne. Radi tega je potrebno, da se člani in odborniki v polnem številu iste vdeleže. Na dnevnem redu bo več zelo važnih točk za rešit.

(23-25—9) Tajnik.

POZOR!

Podpisani prodam svoje posestvo, to je hišo s tremi stanovanji in kletjo. Hiša je stara šele osem let in je pozidana iz cementnih bloksov. Vsako stanovanje ima svoje stranišče in za vse skupaj je ena kopalna soba. Hiša leži blizo tovarn, katere še v slabih časih prilično dobro obratujejo ponoči in podnevi. Vožnja v Milwaukee stane 7 centov, do tovarn je 5—8 minut, v šolo pol bloka, v cerkev 7 minut, v krčmo pa še bliže. (Terbovčev Tone je že popisal to naselbino, kjer se poceni pije — 5 centov pajnt.) Ta prilika stane $2,800. Polovico takoj in ostalo pa na obroke. Jaz nameravam odpotovati v jesen v državo Missouri na farmo. Za podrobnosti pišite na lastnika:

Anton Skrbish,
613 Barnard Ave., Cudahy, Wis.
(18-23—9)

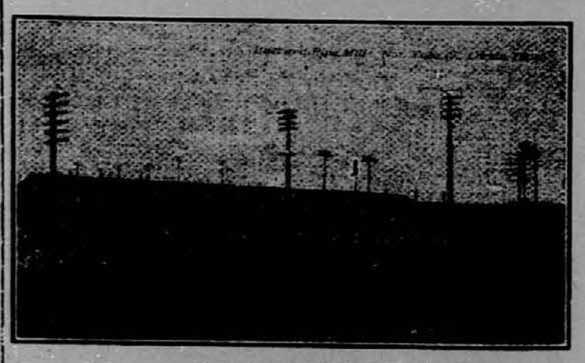

Ustanovite si svoj dom.

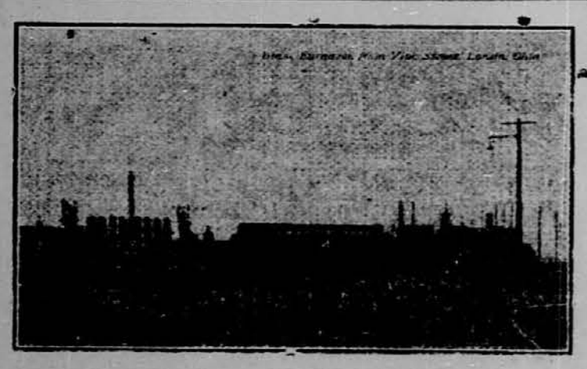

LORAIN
LORAIN
LORAIN
LORAIN
LORAIN
LORAIN
LORAIN
LORAIN

je v nekaj letih postal iz male vasi velik trg, ki ima 40.000 prebivalcev.

ima tako krasno in pripravno lego, kakor le malo trgov v Zedinjenih državah, zato je privabil **"United States Steel Corporation"**, da je v njem zgradila eno svojih največjih tovarn, kjer je bilo in je še zdaj neprenehoma zaposlenih 12.000 mož. Ta tovarna ne zagotovlja svojim delavcem samo polnega lonca, ampak tudi stalno in zadovoljno življenje.

leži v prijaznem kraju ob Erie jezeru. **"THE AMERICAN SHIPBUILDING CO."** ima eno svojih največjih delavnic v LORAIN, kjer je zaposlenih vedno 4.000 mož.

se ponaša tudi z drugimi velikimi tovarnami kakor **"AUTOMATIC SHOVEL CO."**, **"THE AMERICAN SHOVEL CO."**, **"THE NATIONAL STOVE CO."** in druge ti kompanije zaposlujejo 2.000 mož, ki imajo stalno delo in dobro plačo.

prav lahko računa na veliko razširjenje, ker bosta "United States Steel Corporation" kakor tudi "American Shipbuilding Co." sčasoma rabili na sto in tisoč še več delavcev.

ima neštevilno parkov in v najbližji okolici vse polno sprehajališč, kjer se utrujen delavec lahko odpočije po napornem delu.

ima 16 državnih šol ter mnogo drugih šol, trideset cerkva, izmed katerih je mnogo katoliških ter tudi drugih veroizpovedanj.

je jako prikupljivo zgrajen, veliko ameriško trgovsko mesto ima velike trgovine, gledališča, javne knjižnice, javna kopališča in sploh nudi vse ugodnosti za dobro življenje delavskega stanu, katere so potrebne in priporočljive delavcem.

Mi nudimo s tem našim rojakom lote, ki se nahajajo v sredini tega mesta LORAIN. Ti loti so jako priporočljivi in ne zahtevamo gotovega denarja, temveč jih prodamo celo na jako ugodne plačilne pogoje, da lahko tudi oni, ki zamore le malo svoto na teden prihraniti, postane lastnik svojega lastnega doma. Pri sklepu pogodbe zahtevamo 10% od kupne svote, ostalo se pa plačuje po $10.00 na mesec.

To ni nobena sleparija, temveč tu naložen denar je popolnoma varen in gotov. Loti leže na lepem kraju in mi smo pripravljeni našim odjemalcem razkazati naše lote, da se prepričajo o resničnem opisu in to vse na naše stroške. Mi bomo kupce privedli na mesto in jim prodali ono, kar bodo želeli in ne ono, kar mi hočemo prodati.

Tu je zdaj prilika, da si zagotovite bodočnost in ustanovite svoj dom pod zelo lahkimi in ugodnimi pogoji. Ne zamudite te izvanredne prilike, ker naše mnenje je, da se vam bo v življenju težko še kedaj nudila taka prilika, kakoršno vam zdaj mi nudimo.

Pišite nam takoj, če vas zanima ponudba, ali pa pridite v našo pisarno. Lahko nam pišete v slovenskem jeziku in mi vam bomo v vašem jeziku odgovorili.

DENES & COMPANY, REAL ESTATE & CORRESPONDENCE OFFICE

435-437 Fourth Ave., Dixon Bldg. **Pittsburgh, Pa.**

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ŽALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEC, 909 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 763, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

URADNO NAZNANILO GLAVNEGA URADA ZDRUŽENIH DRUŠTEV SVETE BARBARE.

Konvencija je sklenila na seji dne 12. septembra, da naj se razglasi vsem postajam te organizacije sledeče:

Odzdaj zanaprej naj se nič več ne sprejma članov in članic, katere se žele zavarovati za $500, sprejema se pa lahko še člane in članice, ki se žele zavarovati za $250. Oni, ki se žele zavarovati za prvo svoto, naj se zavarujejo za 250 dolarjev. Zavarovanje za 500 dolarjev je namreč začasno vstavljeno. Oni, ki so že zavarovani za 500 dolarjev naj plačujejo isti asesment kot so ga dozdaj, razlika je samo to, da se novih članov in članic ne sprejme več za to zavarovanje, dokler ne bo naznanjeno iz glavnega urada.

JOHN TELBAN, glavni tajnik.

Izprehodi po Italiji.

(Odlomki iz popotnega dnevnika, l. 1907.)

PADOVA.

Prijetno je, ako solnčnega, pomladanskega večera priromaš v Trst in iz nabrežinske soteske se diviš, kako se solnce z ognjenimi poljubi zataplja v morje, kako žari in gori njega rdeča krogla kot bi jo pravkar vzel iz sikajočega plavža...

Še prijetneje, ako se na večer malce pokrepčaš v hotelu "Balkan", kjer ti mine par prijetnih urc v krogu tržaških Slovencev. Naši tržaški bratje, jadranski čuvarji, so kaj bistroumni politiki, v svesti so si svoje velike misije, ki jo vršijo — to izpričevalo jim moramo dati — z neprimerno delavnostjo.

Tržaški Slovenci so kaj imenitni ljudje: precej se ločijo od drugih Slovencev! Lastna sta jim vročekrvnost in entuzijazem najbližjega mejaša Italijana, v občevanju in kretanju so dostojni in gibčni kot bi se učili pri Francozih, v političnem nastopanju pa presodni in hladnokrvni do mozga kakor Anglež, v ljubezni za narod pa en plamen, goreč in čist, liki da se se vzgledovali na največjih mojstrih rodoljubja — Čehih.

Pa so tudi praktični, dobro vedoč, da se s samim idealizmom ne pride daleč. To nam spričuje — "Narodni dom". Krasno so znali združiti koristno z dobrim. To ni samo kak reprezentacijski — dom tržaškega slovenstva in slovanstva; tu je hotel, restavracija, kavarna, čitalnica, telovadnica, gledališče, tiskarna, knjigovezница, uredništvo in upravništvo, hranilnica in posojilnica, — odvetniške pisarne, stanovanja tržaških voditeljev — vse kar pod eno streho.

Tržaški Sovenci imajo pa tudi dobro narodno izšolano maso.

Bil sem lani v Trstu, ko so imeli Slovenci baš neko manifestacijo za svoje ljudske šole. Priredili so veličasten obhod po mestu, naenkrat nekemu pade na um, da bi bilo dobro iti demonstrirat pred laški magistrat. Da se je to zgodilo, pomen cele manifestacije bi bil — pokopan. Na trgu pred tržaškim "Narodnim domom" je bilo zbranih na tisoče tržaških Slovanov. Že je omahovala množica, velik del udeležencev se je že pomikal smerom k magistratu — kar prične zpred duri "Narodnega doma" govoriti neki tržaški odvetnik — Slovenec. Krasen, poln kipeče ljubezni do naroda tu zbranega, je bil njegov govor in vplival je z magnetično silo. Narod je bil poučen, da bi bila s takim činom pokopana vsa manifestacija, da bi moglo priti celo do krvoprelitja; mirno je ostala množica na mestu ter se po končani slavnosti razšla — Tržaško slovanstvo klije, cvete in raste v njem so vsi pogoji za srečno in mirno bodočnost!

Bila je čarobna spomladanska noč — na polnoč je šlo — ko sem se poslavljal od milih tržaških Slovencev, ki som se z nekaterimi tako brzo seznanil in stopal proti pomolu. Lloydov parobrod "Venus" se je polnil. Že v drugič v življenju se zibljem z njim po sinji Adriji. Mirna, nebeškomilna noč! Kakor nalašč za zaljubljence za mlade novoporočence! Nekoliko takih srečnih dvojic je pač šetalo po krovu; jaz pa sam sameat! Malo zavidljivo sem jih gledal presrečne zemljane; kmalu pa sem bil v svoji kabini in spal, dokler me niso v Benetkah prebudili sitni natakarji. Še bi bil spal, da me niso zbudili. Nekoliko slabe volje sem veslal v gondoli po kanalu grande, ki ga je zlatilo jutranje solnce, da so odsevale v njem starodavne palače, kot iz čistega zlata! Nisem bil danes prvič v Benetkah in morda ne zadnjič, ker sem jih že opisal ne storim tega danes.

Za dobro uro po nedogledni padovanski ravnini sem bil s hlaponom v Padovi. Z nekim posebnim čarom me je vleklo to mesto nase, sam ne vem zakaj! Morda zato, ker ma mnogo lepih cerkva n arheologičnih zanimivosti? Ne potujem nikdar samo izključno zaradi tega, da kaj vidim, nego da se razvedrim, ako pa nehote in mimogrede kaj vidim, ne odtegne se to mojemu spominu in peresu.

Spominjam se še na stare naše "padarje" po deželi okrog, ki so už danes skoro docela izumrli. Skoro ti vsi so bili promovirani na padovanski univerzi, ki je imela še pred dobrim pol stoletjem najglasovitejšo medicinsko fakulteto na svetu! Kako živo se še spominjam dobrodušnega dr. M. v nekem gorenjskem trgu: V enem kotu sobe je mel nabasanega orla, v drugem medveda, na pisalni mizi mu je že cela desetletja ležala mrtvaška glava, nad pisalno mizo pa je visela diploma padovanske univerze. Z zlatimi črkami je bilo zapisano: Nos rector magnificus Paduensis nominamus.... In kadar je bil civolasi mož posebno dobre volje, pokazal je na diplomo, potem pa se potrkal na prsi, rekoč: Nos doctor medicinae universae, universitatis Paduensis!....*) Važno je pristavil: "Ti seveda tega nerazumeš, premlad si še! Ali samo priden bodi, in prišel bo čas, ko boš vedel, kaj se to pravi; ali takrat mene, padovanskega doktorja, že ne bo več na svetu...." In res je blagi mož legel v grob, še predno sem razumel njegove besede. Par let po smrti dobrega starčka sem prišel v njegovo hišico, ki so jo posedali že popolnoma tuji ljudje. Slučajno zabredem na podstrešje. In kaj zagledam! V kotu zlomljen okvir, v njem pa diplomo padovanskega doktorja. Šipa je bila strta, pod njo le še ostanki slavne diplome, večinoma je bila že snedena od molov in podgan. Ubogi padovanski doktor! Na podstrešje so ti vrgli tvojo slavno diplomo, kako so onečastili tvoj spomin! Da veš za to, v grobu bi se obrnil! — — —

Danes je v Padovi živahno vrvenje. Vrši se semenj, in poleg konjskih mešetarjev so prispele cele trume romarjev na počastje sv. Antona. Pa tudi sicer brezdelni Padovan in Padovanka prikazujeta danes mrzlično gibčnost: Glej kako brhko hiti po cerkvenem trgu padovanska matrona, kakor z ličilom zenačene so vse gube na ostarelem licu — izpremenila se je v svežo, cvetočo, razposajeno devojko!

Padovanci umejo prav mojstrski združti idealno-pobono z materijalnim in profanim! Cerkveni shod, pa — konjski semenj! In lepi so vam bili ti konji, da sem se zavzel, kako more obstajati v istradani Italiji tako krasno konjsko pleme. Pa o tem pozneje! Ozke, vlane ulice so bile nakopičene okoličanskeg ljudstva. Kdor pride sedaj na cerkveno proščenje, stopi tudi malo na sejmišče; kdor pa si pride izbirat iskrih vrancev ter nakupovat lončev in drobnarij, se gotovo pomudi tudi malo v cerkvi. Kakor bi Padova doživela drugo preseljevanje narodov, tolika množica naroda vre v mesto; iz vseh sosednjih mest in trgov; iz Abana, iz Comisara, Pojana, Vigonze itd. Stojim na stopnjicah padovanske katedrale in gledam nenavadni prizor. V cerkev se pomika pojoč, nedogledno dolg izprevod italske duhovščine in vernikov mnoga mitra se svetli ob koncu.... Zašel sem med ženske. Kolikor razumem njihovo narečje, izklepetavajo vse novice iz širne okolice. Na stotine se zbira devojk na velikem trgu: nobena vaška lepotica izpod sedmega zvona ne zamudi današnjega dne: bilo da jo je ostavil ljubček, ali da je obolela na smrt, ali da nima niti dvajset centezimov v svojem žepu. Med njimi lični laški mladenici zagorelih lic; za njimi brezzobe starice, ob njih otroci, ki so se morda komaj pred meseci rešili nadležnih povojev!

Valovanje naroda me je vleklo seboj in nehote sem prišel v padovanski "prato". Mnogo listnatega drevja je človeška roka razporedila v lep perivoj, v njegovo seneo pa postavila mogočne mramornate kipe. Vsi ti, katere nam predstavljajo mramornati kipi, so bili slavni učenci padovanske univerze. Kako jim kalijo danes pokojni mir, častitim, mramornatim očakom! Nebroj kolotočev se vrti, ob njih hreščeča godba, tekmujoča v najbujnejših disakordih. Na drugi strani pa konjski semenj! Mnogi tisočaki romajo iz rok v roke! V ozadju so postavljeni šotori in v njih panorame ter menažerije! Iskrih oči letajo laške lepotice med valovečo množico in z nemim občudovanjem zro na izobešene lepake. Za deset centezimov celo dvajseto stoletje v sliki in besedi! Od angleško-burske moritve pa do rusko-japonske vojne! Kakor stena visoko platno ti izpričuje, da se tu poveličuje grozota človeškega klanja na daljnem vztoku! Slika predstavlja padec Port-Arturja. Na iskrem vranecu, z demonskim pogledom sedi zmagonosni Nogi in s ponosom turškega paše gleda prihajati ponižanega Steslja. Na desni in levi dežuje granat in bomb. Na bojnem polju kot zelnate glave, prave glave človeških bitij. Nad njimi vzhaja solnce, vseevečno, vseoživljajoče. Življenje in smrt si podajata roko k nenavadni zvezi. Strašna, grandiozna, nepozabna slika!

Zabavišče ob zabavišču in trumoma se gnete narod okolu njih. Na tribuni menažerije stoji dražestna devojka v vpijoči, karminasti obleki, vabeča občinstvo v notranje prostore. Zunanje slike prikazujejo najstrašnejše dogodke iz srednjeafriških pustinj! Razjarjen tiger mesari dvojico lovcev in jim srka kri. "Corpo di Bacco!" To je kaj za vročekrvne laške fantine. Skrivnostno namežikavajo svojim izvoljenkam, kot bi jim hoteli reči: "Ne tako! Da imamo vsi posla s to zverjo drugače, bi ji dali vetra!"

Ob pazni popoldanski uri ponehava to nenavadno vrvenje, in nasičen redkih vžitkov zapušča okoličan šumna zabavišča. Sejmišča se praznijo in okolu 6 ure popoldne zadobivajo prej tako živahni prostori, vedno bolj vsakdanje lice. V mraku pa prispe tudi padovanska elita iz svojih palač, da s svojo navzočnostjo počasti mesto veselja. Ceste, vodeče iz mestnega ozidja, se polnijo s svetlimi kočijami. Za trenotek pozabiš, da si v malomestni Padovi in zdi se ti, da si na kakšni rimski Apiji. Plemiči po rojstvu in denarju se živahno smejijo na mehkih sedežih dvovprežnih "karoe" med njimi v tankih, svilenih pajčolanih meščanske krasotice, mile in čedne, kakor same junakinje fantastičnih romanov.

Do mraka je trajalo to nenavadno vrvenje, in danes sem prav po naključju naletel nanj. Ulice se praznijo, le na trgu pred stolnico stoje še v gručah ljudje. Tu vdarjajo goslarji svoje južne arije in igrajo mandolino, vmes se suče mladi svet nižjih meščanskih slojev. Veselo trfolajo lahka krila "belle fanciulle", ker lepe so Severoitalijanke. Čast, komur čast! Kdor je videl Napolj ali Genovo, mora priznati, da bolj nečednega in zamazanega ženstva ne najde, kot je tam. Proti tem je severna Italijanka vse kaj drugega. Plemenitega izraza v potezah, rožna lepota na cvetočih licih in lilijsko snažna čednost na krilih, svojstva, ki jih zapaziš pri devojkah Milana, Verone in Padove, ali pri ženstvu južne Italije nikdar! V podvojeni lepoti nas pozdravljajo mlečno rožna lica severoitalijanskih blondink! Italijanka je redko plavolasa, ako pa ji glavico krijejo zlatožolti kodri, je omamljive lepote! Nisem je videl lepše ženske od severoitalijanske plavolaske. Človeku se nehote vrine misel, da li ni nesmrtni Rafael tu zajemal snovi k svojim nedosežnim madonam? — Tu se križa severna pasma z južno in v Florenci n. pr. že srečaš čisto druge tipe. S kakšno gracijoznostjo se poda stasita Padovanka v naročaj svojega plesalca! Nežnobojna nošnja milobno deočesu; za tujca nekaj nenavadno poetičnega! Cele ure bi zrl drhtečemu kretanju nežnih bitij in prisluškoval živahnim južnim arijam. Nerazevele rože-vrtnice in dehteči nagljički, ki presrečnim plesalkam brezizjemno dičijo lepe kodre, le še poveličujejo njih krasoto! Seveda ne plešejo fantastične tarantele vročekrvne Rimljanke ali strastne Napolitanke, ali njih kretnje so zato tem ubranejše, harmoničnejše.

Zatonila je nebes svetla krogla in lahek mrak se zagrinja nad bujno pokrajino. Po mnogoštevilnih ozkih ulicah prikolovratim zopet na stolni trg. Tu se vzpenja pred menoj mogočna križna katedrala s sedmerico svojih orjaških kupol. Prekrasne mramornate stopnjice vodijo navzgor kot biserna lestva Jakobova.... Neizbrisen spomin lepote in veličastnosti za misli človeškega uma so zapustile v meni, da se niso drsali po njih brezdelni in izžeti prosjaki in prosjakinje. Kakor izklesano jim je zapisano na licih, da jim ni obilica let upognila ramen; zgodaj odeveteli, rano dozoreli in brzo doživeli! Tipično beraštvo južnih krajev, ki je srečaš posebno v blaženi Italiji, v vsakem kraju, na vsakem mestu, ob vsakem času!

Zbor kanonikov prepeva "vespere". Globoko odjema zdaj pojemajoči, zdaj rastoči kantus po visokih prostorih bogataškega domovja. Da le ne bi tako šušljali ti italijanski svečeniki pri svojem izgovarjanju latinščine! Sleherni s izpremenjenim š, kar nič posebno ne gladi ušesa. Še enkrat se ozrem — zapuščajoč božji hram — na utripajočo večno luč v srebrni svetilki sredi ogromnih prostorov — na nebu ji drugari na milijone nebeških lučič....

Padova se je pomirila. Predstavlja se nam kot ono neznatno tiho mestece, brez tramvaja in žvižga tovarniške pare kot poprej. Utrujen stopam pod zidovjem frančiškankega samostana. Po njega neskončnih arkadah domuje dolgočasje, le tupatam je motijo koraki zamišljenega samostanca.

Med mnogimi tihimi mesti Italije je morda Padova najtišja. Da nisem videl današnjega, samo parkrat na leto se vršečega shoda, imenoval bi jo mesto tihožitja. Velika množica nekdaj slavnih patricijskih domov spi mirno smrtno spanje, kot zapuščena bivališča v Pompejih! Povsod zob časa povsod zapuščeni prazni domovi, ki se preživljajo samo ob svoj zgodovinki slav! Blažen mir vlada po ulicah. Le redkokdaj se pretresa kaka kočija po ne ravno slabem okroglo kamenitem tlaku. Kakor ulice brez civilizacije! Ob dolgih od slavne starosti začrnelih domovih, monotoni portiki in temni koridori. Ljudje, ki letajo po teh arkadah, so pravi malomeščani. S filistrskim dostojanstvom postavljajo nogo pred nogo; kakor bi bilo izprehajanje že samonasebi kak čestit meščanski posel. — Tam obdana od starih palač sameva slavna univerza. Človek skoro ne bi verjel, da je dala ta šola svetu toliko genijalnih, slavnih mož in mislecev. Tujci ne polnijo več njenih častitljivih prostorov; pod arkadami šetajo par dolgokodrastih sinov muzinih v živahnem, polemičnem razgovoru. Soba gori v nadstropju je razsvetljena; častivreden profesor zapira telečjekožnate folijante in hvali Boga, da more vzkliknuti: diem non perdidi!

(Konec prihodnjič).

*) Jaz dokter vsega zdravilstva univerze Padovanske.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

NOVI AMERIŠKI AEROPLAN, KI IMA STO KONJSKIH SIL. —

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

STOTNIK BOELKE, NAJBOLJŠI NEMŠKI AVIATIK, KI JE IZSTRELIL ŽE OSEMDVAJSET ZAVEZNIŠKIH ZRAKOPLOVOV.

Mati in vojna.

"New York Evening Post" je priobčila pismo, katero ji je dal na razpolago nek njen čitatelj. Nemec, ki ima prijatelja v vojni, namreč v nemški armadi.

Pismo je iz Berlina in pripoveluje o neki materi, ženi umrlega nemškega generala von Gaffrona. Ona je imela štiri sinove, toda vsi štirje so bili v vojni ubiti — žrtve vojne.

Pismo kot rečeno je pisal oni prijatelj dotičnega čitatelja "New York Post", ki je prepojen z nemškim militarističnim duhom do mozga. On je zvedel za smrt štirih sinov one vdove, katero je poznal, in je bil tudi prijatelj teh štirih padlih nemških fantov. To je bilo nekaj tako nenavadnega, da so kar štirje sinovi ene matere padli v boju, da je general poslal pisca tega pisma in še dva druga častnika k nesrečni materi, da so ji sporočili grozno novico in ji izrazili v imenu polka sožalje.

Pismo se na nekem mestu glasi:

"Moj tovariš je po naročilu generala držal materi lep govor in ji čestital, da je imela take sinove, da so umrli za domovino.

"Ko je bil govor končal, je pričela mati upiti:

"Moji fantje, moji fanje! Sad tolikega trpljenja in bolesti.... Ravno ko ste nekoliko zrastli, ko ste postali visoki, lepi in blagi sem vas izgubila!.... Kakšno pravico imate vi častniki, vi generali in kajzer, pravico meni vzeti moje sinove.... Moj rod je zdaj izumrl.... Govorite mi o slavi, o ponosu, oooo, ne govorite mi o tem. Ne govorite mi o vojni, ki napravi moža sužnja in žensko obupano, brez pomoči.... Jaz nočem vaših simpatij.... Jaz bom molila iz celega svojega srca, da bodo vse armade, naše tudi, vničene, da ne bom nikdar več na naši cesti slišala vojaškega marša".

"Jaz sem si razlagal te besede s tem, da so prišle iz srca nesrečne, tužne matere, ki je izgubila štiri sinove".

Vojevanje s submarini je bilo le preloženo.

Neka brzojavka iz Berlina od 19. t. m., ki se je bila pa neznanokje zakasnila, se glasi:

"Polkovnik Ernst Bassermann, voditelj Narodno-berlinske stranke, je pred svojimi pristaši držal v ponedeljek v Saarbruecken okraju govor, v katerem je rekel, da je vojevanje s podmorskimi čolni le preloženo in ne odpravlejno za vedno. —

"Bassermann je v svojem govoru oznanjeval, da se bo mogoče v najkrajšem času pričelo z najbolj neusmiljenim vojevanjem s podmorskimi čolni, kakor tudi s Zeppelini.

"Voditelj Narodno-liberalne stranke je dalje rekel, da se v tem strinjajo admiral von Tirpitz, admiral von Koester, princ von Buelow in grof Zeppelin.

"On je rekel, da je v nevarnosti obstoj Nemčije, vsled česar je Nemčija prisiljena, da se posluži najhujših bičev, ki jih ima proti svojemu sovražniku.

"Občinstvo mu je burno aplavdiralo.

"Glede Združenih držav je rekel, da se ni treba zanesti občinstvu, da je imela angleška črna lista kake slabe posledice v Ameriki, kar se tiče ameriških simpatij napram Angliji. Potem je tudi rekel, da ni treba misliti, da bo imela zadnja ameriška nota Angliji kak večji uspeh kot so ga imele prejšnje, ki jih je bilo že cel kup.

"Glede miru se ni izrecno izrazal. Le to je omenil, da se še ne sme upati, da bi prišel konec vojne v kratkem času. Ravno nasprotno, vojna je vedno bolj oddaljena od miru, toda, kljub temu nima nobenega vzroka, da bi dvomil nad končno nemško zmago.

Tako se glasi poročilo iz Berlina.

Iz Washingtona se pa poroča, da je v vladnih krogih splošno mnenje, da se bo o vojevanju s podmorskimi čolni razpravljalo v Reichstagu, ko se bo isti sestal 28. septembra. — Tako poročilo je dobila washingtonska vlada iz zanesljivih virov.

Državni tajnik Lansing in predsednik Wilson sta to nemško gibanje zasledovala z največjo pozornostjo.

Treba je pomniti, da, ako bi Nemčija pričelo zopet s svojo podmorsko politiko, bi prišlo do prekinjenja diplomatičnih zvez med Združenimi državami in Nemčijo.

KAŽIMO SLOVENSKI NAROD KAMOR!

Vaški čuvaj.

Idila. — Spisal Gs Čičikov.

Tam v vasi ob plotu sloni
čuvaj in varuje ljudi
pred tati, požarom in zeva
in čaka nestrpno že dneva...

Oj, to vam je Vrban že star,
živeti mu res ni več mar,
in smrti od dne do dne čaka,
(saj zgine po smrti bol vsaka).

Nocoj pa se usmili ga smrt;
zavije v mrtvaški ga prt.
Čuvaj pa ob plotu tam čuje,
pretekle mu dni premišljuje...

No, to vam neslani res so,
nevgnani vaščani res so,
ker sleherni sili v čuvaja:
poredno vsakdo mu nagaja:

"Kako si vendar varoval,
presneti čukaj! Si-li spal,
ko danes ponoči je vzela
soseda Vrbana smrt bela?"

DOBRO STORI CELI DRUŽINI.

H. H. von Schlick, slavnoznani naravni zdravnik in tovarnar Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri je s stoinstotisoč bolnimi v stani zvezi in dobiva od onih, katerim je Bolgarski Krvni Čaj vrnil zdravje, cele kupe zahvalnih pisem, je naš rojak Petar Bilavich, Mine, No. 2, Staunton, Ill. pisal sledeče pismo:

"Pošljite mi še štiri škatlje Bolgarskega Krvnega Čaja, ker isti meni kakor tudi moji družini izvanredno dobro stori."

Eno veliko škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja pet mesecev, pošlje za $1.00 kamorkoli, v Canado za 31.12:

Marvel Products Co.

9 Marvel Bldg.

PITTSBURGH, PA.

Pripomba: Ako hočete pošiljatev zaviguati, pošljite 10c. več.

Kvišku.

Spisal **Fran S. Finžgar.**

(Nadaljevanje).

IV.

Solnce je prepiulo skoro četrtinko poti, katera mu je bila določena mesеca velikega srpana. Prejšnja noč je bila jasna, skoro hladna. Kot pajčolan tenka megla je ležala zjutraj po polju, a je izginila že ob prvih žarkih ranega jutra. In ko se je raztopila megla, ko je bila odstranjena ta tenka zavesa, zablestelo je po travi, po cvetju in po drevju, po pšeničnem klasju, po temnozelenih listih turščice na mirijade rosnih biserov, ki so drhteli in trepetali ter se žarili v odsvitu solnčnih pramenov, drseli po listih, pakali v travo, objemali in topili se tam z drugimi kapljicami, in kot spojeni in stopljeni v vroči ljubezni drseli vedno niže in niže, dokler jih ni použila združene v opojni omami črna zemlja.

Bilo je prekrasno jutro.

In v to krasno jutro se je zagledala na onem vzvišenem robu grajskega vrta, kjer je pod starim hrastom mizica in stolec, odkoder se tako lepo vidi po pisani ravnini, Margita Ladičeva. Rahla sapica je dihala od vzhoda, tako rahla in tiha, da je komaj gibala mehke lase na Margitini glavi, tako lahka, da ni šumelo listje na hrastu, ampak je samo posamezen listič vztrepetaval, nalahko, neslišno, kakor bi se bal dramiti sanjajočo deklico v senci starega hrasta. Metulji so pa jadrali ter pluli s pisanimi krili nad cvetjem, posedali na listih, gibali počasi s krili, da so se izpreminjala in odsevala v božjem solncu, potem pa zopet odfrleli po mehkem vzduhu mirno, posamezno, ali pa so zaplesali po dva in dva v strastnem vrtincu dvigajoč se in padajoč nad zeleno grivo. Vmes so šumele čebelice, poletavale zamišljene v delo od cveta do cveta in se niso menile za ljubezensko rajanje metuljev, ne za sanjajočo Margito, ne za tralaličanje tičev — za nič; njih slast, njih naloga je bila: delo, vztrajno delo. Doli na grajski njivi se je pa pripogibalo desetero ženjic, seklo s srpi rumeno klasje in je vezalo v težke snope.

Pred Margito je ležal na mizi bel papir, na njem se je svetil majhen, srebrn tintnik in belo slonokoščeno držalo. Ona se pa ni menila za pismo, zrla je zaamaknjena v to rajsko naravo nepremično, podpirajoč zamišljeno glavico s tanko, belo roko, katero je obdajalo široko, skoro prosojno rokavce. Tako je bila zatopljena, da ni začutila pikapolonice, ki je priletela na njeno roko in plezala po njej kvišku na konec prsta, zaplesala na njem, razpela breučaje krila in zopet odletela. Tedaj se je pa zadela kostanjevih las in jo rahlo zaščegetala, da se je deklica stresnila in otresla z roko — a pikapolonica je že izginila nad travnikom v solnčnih žarkih. V stolpu je bila ura poldesetih.

"Ah, pol ure že sedim in še črke nisem napisala!" vzdihnila je Margita, odprla mehanično tintnik, razgrnila belo polo, prijela za držalo, pomočila ostro konico peresa v črnilo in zrla na to belo polje, katero bi morala obdelati, posejati z duhtečim cvetjem ljubavnega pisma.

Pero je bilo namočeno, roka pripravljena, pripravljen papir — vse: treba je bilo le še hoteti — in pero bi drselo po belem listu. Napisala je, da bi vsaj enkrat začela, naslov. Potem je zopet čakala, pomočila v drugič v tintnik, a ni se ji dalo pisati. Bela pola je bila kakor megla v njeni glavi, katera je zavila in zakrila vsako jasno misel, katera je bila mrzla, brezčutna, prava zimska megla, ki je ovijala njeno srce, da ni nič čutilo, da se ni ganilo, ne tlelo, ne gorelo, ampak po svoje mirno tolklo, kakor brezčutno mihalo navite ure. Pisati bi morala Lotarju, odgovoriti na včerajšnje pismo, in pisati mora, tako je rekla tetka, ljubeznivo, srčkano, iskreno; izraziti veselje, da pride, da ga komaj pričakuje, da se bodo krasno zabavali — da... Vedela je, da ji je teta še več narekovala, da ni bilo teh "da"-stavkov ne konca ne kraja. A ona se ni zanimala zanje, brez jeke so šli mimo njenih ušes, srca se ni ti dotaknili niso. Zapomnila si jih je, kot si zapomni dijak migljaje in navodila profesorjeva, kadar mu da domačo nalogo s tako težkim in fitorofskim naslovom, da ga dijaški um nikakor ne dojme, in zato napiše pusto in mrzlo nalogo, kot bi pisal slepec o bojah nebeške mavze. In tako je morala pisati Margita, pisati baronu Lotarju, ko je vesela, da je sama, prosta kot srna v lozi, ko se ne suče krog nje s tistimi nosljajočimi frazami, katere se je naučil pri častnikih, ter ji ne deklamira večnih komplimentov o njeni rasti, o njenih resničnih in neresničnih vrlinah. Temu toraj mora pisati, temu naravnost lagati, da ji ni prestati brez njega, da se dolgočasi, ko ji vendar že davno ni bilo tako ugodno pri srcu kot v tem grajskem miru sredi te divne narave. In ona mora, mora — tako hoče tetka, tako žele stariši, mora mu pisati, mora ga čislati, saj ji je usojen za celo življenje. Tako delajo menda tudi druge, to je pač tista trnjeva pot, ki pelje pod sladki jarem zakona. Margita tega ni mogla umeti. Zakaj bi se morala možiti, zakaj vzeti prav Lotarja, ko ga vendar ne ljubi, ko ne čuti čisto nič potrebe in hrepenenja po njem? Saj je vendar-le brala toliko romanov, novelic — in oh, kako so tam junakinje ljubile, kako koprnele po zaročenecu, a ona ne čuti nič, čisto nič. Zdi se ji cela stvar taka kot kupčijska pogodba, katero sklepa mrzlo in razsodno njen oče. Razumela ni sama sebe in skoro ni mogla verovati pisateljem, da bi bile istinito na svetu ženske, ki bi se tako ogrevale za moškega, tako vzdihovale, tako jokale, omedlevale samega koprnenja. Ona je ljubila prostost, ljubila svoja konjiča, s katerima je vihrala po cestah, ljubila izlete, kjer je plezala skozi grmovje, da se je vrnila domov trudna in spehana ter potem legla in se sladko spočila brez sanj, brez vzdihov in nepokojnih noči.

In prav to razigrano veselje je bilo jasni dokaz, da je njeno srce pogrešalo nečesa, da je hrepenelo po nečem, in prav zato v tem živem vrtincu, v tem beganju iskalo tistega, česar še poznalo ni.

Slednjič je napisala nekaj mrzlih, brezčutnih vrstic, opisala lepo prirodo, dostavila par tehtnih stavkov, podpisala se krepko, zvila pismo in zalepila zavitek. In ko je kakor jezna udarila po znamki, katero je prilepila, počila je v hrastovem gozdiču za njo puška. Margita se je ozrla, obdržavši še vedno stisnjeno pest na znamki. Iz srede hrastov se je kadil sivkasti dim, kateri se je hitro poizgubljal v vetru. Lovca pa ni zapazila, pregosto je bilo drevje. Radovedna je bila, kdo strelja, in skoro bi bila šla pogledat, da se ni sramovala in bala nepoznanega lovca. Toda dolgo ji ni bilo treba ugibati, kdo da je streljal.

Iz gozda je stopil Ante Lacinger. V levici je držal mrtvo šojo. Margite ni videl, zato je šel žvižgajoč narodno pesem po stezi proti hrastu, pod katerim je sedela Margita. Le par korakov od hrasta jo je zapazil za drevesnim deblom. Obmolknil je, prijel šojo z desnico, da bi mogel gospico dostojno pozdraviti.

"Klanjam se, milostna gospodična!"

"Dober dan, gospod doktor! Vi ste streljali? In zadeli, kakor vidim. Dober strelec!"

"To pač ni umetnost, da se zaleze taka tica in ubije!"

"Ali hodite radi na lov?"

"Ne morem trditi, da sem strasten lovec, gospica; ali v počitnicah denem rad puško na rame, da se nekako silim in več hodim po gozdu; sicer bi mi bilo dolgčas in bi bržkone obsedel doma pri knjigah, kar bi ne bilo koristno zame."

"Čakajte, sedaj vam pa ne bo dolgčas. Predica Gabrijela mi je obljubila, da bodete hodili z nami na izlete, ker ste rojak in poznate vse zanimivosti. Ali bodete res tako prijazni, gospod doktor?"

"Gospica, na službo, kadar vam bo milo in drago. Zame bo le čast in ljubo veselje, če vas bom smel spremljevati."

"Hvala, gospod doktor, da ste tako prijazni. Midva se bova vozila skupaj; Dendi in Hasan sta preiskra, zato se mi utrudijo roke, če ju dolgo vodim. Vi mi bodete pomagali, kaj ne?"

Margita je upria velike oči v Anteta, nagnila vprašajoče glavico po strani in bila tako naivno prijazna, da bi ji Lacinger ne bil odrekel — ne bil mogel odreči, če bi ga prosila, da gre v ogenj zanjo. In on ji je vrnil pogled, izrazil veliko veselje nad to ponudbo in ker je zapazil, da ima Margita na mizi pero in tintnik, poklonil se ji je prijazno ter odšel.

"Toraj, gospod doktor, do večera, ko pridejo gospe, napravite načrt za izlet; potem se bomo posvetovali!"

Margita je naročala to Lacingerju, ko je že odhajal, in ne je tedaj ir enkrat obrnil, ir enkrat ni [illegible] poslovil in obljubil vse natančno izpolniti.

Mladi pravnik je odhajal lahkih, nepretiranih naravnih korakov. Bil je mladenič srednje velikosti, lepo somerno zrastel, nekoliko bledega, a ne bolehnega obraza, ki je bil sicer suh, a ne prestrog, resen, pa vendar oblit z nekim odsvitom mehkega srca, kot se vidi na licih blagih, a kremenitih značajev, ki so neizprosni in trdi sami zase in kadar jim gre za njihovo prepričanje, sicer pa do do bližnjega nikdar kruti, tiranski, ampak vedno mili in rahločutni.

Margita je stala ob hrastu in zrla za njim, kot bi presojala vsak korak, vsak gibljaj. In ko je izginil v drevored, priznala si je kar odkritosrčno, da ji ugaja ta Ante in da sodba gospe pl. Albenijeve ni prava, da ni bilo na njem prav nič robatega, nasprotno, vse je v lepem soglasju, vse naravno, vse prikupljivo.

Čudno — prvi kratki sestanek in Margita se je veselila bolj izleta kakor Lotarjevega prihoda.

V.

Uuu — u — u — u! Votlo je brlizgal parnik pred Opatijo in klical izletnike, da se vrnejo na krov in se odpeljejo zopet proti Reki.

Iz opatijskih parkov se je vsula pisana množica reške gospode in govoreč italijanski, madjarski in hrvatski, šetajoč se bližala obrežju. Videti je bilo v tej živi reki gruče in skupine najrazličnejših obrazov, najraznovrstnejših toalet, dragocenih in preprostih, domačih in tujih, okusnih in neokusnih. Tuintam se je zabliskala v solncu svetla sablja, drugod je zopet gledal črnordeči fez širokohlačnega Dalmatinca nad vso množico, ker je ponosno čepel na glavi orjaka velikanskih brk, širokih pleč in mogočne rasti. Tam je zopet kričala golomeča in goloroka, od solnca osmojena deca italijanske krvi, skakala in se lovila ter s svojo poroednostjo nagajala ubogi guvernanti.

Iz parka je vonjalo najbujnejše cvetje iztočne zemlje, in širokolistne rastline so razprostirale mesnate široke liste in dihale ugodni duh sočnega zelenja; vzpenjale so se vitke palme, goste pinije, platane nad nizkimi lantanami, ketmijami, bodečimi kakti in cvetočimi jukami. Morje je pa plulo in pljuskalo tresoč se v majhnih valovih, ki so zapored šumeli ob skalovito obrežje, razpenili se ob njem in se potapljali nazaj v brezmejno vodno ravan.

Izletniki so se ukreavali. Na bregu je stal postaren gospod redke, sive, kratko pristrižene brade in njegova, dokaj visoka, preveč rejena soproga, ki se je živahno pogovarjala z mladim kavalirjem. Ta je bil bolj zagorele polti, nosil je dolge, rjave zalisce, ki so bili v sredi lica v ravni črti prestriženi in so se spajali z redkimi, a dolgimi in nič zavihanimi brki pod nosom. V roki je vrtel kratek bič s srebrno konjsko glavo na koncu; hlače je nosil dvobarvene-jahalne iz črnega sukna in jelenove irhovine ter na visokih škornjih so se mu svetile ostroge z majhnimi kolesci.

"Milostna, konec tedna odpotujem za gospico Margito", nosljal je dobrikajoč se baron Lotar gospe Ladičevi.

"A, gotovo, gospod baron! Ah, veste, da se dolgočasi na kmetih?"

"Gotovo, milostna! S srcem sem itak vedno pri tej dražestni cvetki."

"Toraj poslovite se čimpreje s častniki in pojdite za njo!"

"Moramo iti, zadnji smo! Z Bogom, gospod baron!"

Ladič je podal baronu roko ter silil na ladjo. Baron Wegel se je poklonil gospe neizmerno globoko, pogledal ji s tistimi nejasnimi, s sumljivimi kolobarji obrobljenimi očmi, ki so strogo zanikavale baronovo solidno življenje, gospo v lice, počakal na bregu, dokler ni parnik odplul in še za parnikom dvakrat salutiral, potem se zasukal na pesku in odšel skozi park ter si tam prižgal fino egiptovsko cigareto.

"Barona moramo spraviti za Margito", pričela je gospa Ladičeva možu, ki je slonel ob ograji na krovu in malomarno zrl v šumeče valove, katere je rezala ladja.

"S častniki preveč zapravlja in dela nove dolgove."

"Saj jih ima že itak dovolj. Meni se zdi vse to že premenno!"

"Kaj! Kako govoriš? Bodi no pameten! Ti ubogi nubinega prednarka, zato gre tako pri roke. Saj vsi, kaj je s kapitalom — in kaj z našim posestvom! In tebe nič ne skrbi bodočnost, čisto nič. Tjavendan bi živel, da imamo le za danes, za jutri se bo že kako naredilo."

"Tako na koncu vendar nismo", odgovarjal je gospodarski ženi nekoliko užaljeni mož.

"Na koncu, na koncu! Seveda ne pojdemo beračit. Ali otroke imamo in tem je treba ugladiti pot, da pojdejo kvišku, da ne bodo obtičali po nižkih službicah ali celo v tvojem bureau-u. Pomisli na sorodnike baronove: Nadsvetnik Kapl, svetnik N., predsednik — grof — ha, to je sorodstvo, ki ima vpliv! Adolf je sedaj pravnik; kaka karijera zanj v politični službi, če imamo zase baronove sorodnike! In Henrik, no, ta je sedmošolec — imam že tudi načrt, a ti ga ne izdam; pri tebi se mora vse narediti brez tebe; in ko je dovršeno, pa gledaš in se čudiš: Naa — saj je to res izborno! Če bi ti pa naprej razodela, dobil in stavil bi vse zapreke in vzroke za contra. Toraj sedaj nama gre za to, da se baron oklene Margite — potem je naša hiša na gladki cesti do časti in slave!"

Mož je poslušal soprogo in gledal še vedno v valove, gledal kot mož brez lastne volje, brez duhovitega preudarka, ki se kloni ženski pameti — morda, ker ni zmožen, morda zato, ker uvidi, da so v lokavosti, ukanah in v praktičnih spletkah ženske redno spretnejše kakor moški. Gledal je toraj v zeleno morje in poslušal šumenje valov ter pokorno molčal.

(Dalje prihodnjič).

VI. IZKAZ DAROV
(naročnine na "Avstrijske vojne slike")
za avstrijske — posebno slovenske — vojne jetnike v Sibiriji:

Po $1:
Steve Kojek, South Bethlehem, Pa.

Po 50¢:
Joe Kožar, Pueblo, Colo.
John Grum, Forest City, Pa.
Anthony Kodrič, Lemont, Pa.
Neimenovan po g. Sakserju.
John Pešec, Republic, Pa.
John Dempsy, Elma, Wash.
Joe Pershin, Gilman, Colo.
Mary Aufderklam, St. Marys, Pa.
Tony Huch, Ely, Minn.
L. Mat. Seljak, Butte, Mont.
Gr. Zobec, Klein, Mont.
Jack Kocjan, Coketon, W. Va.
Frank Lotrich, Laurel, Minn.
E. J. Kostajewez, Milwaukee,
Frank Daudek, Denver, Colo.

Skupaj $9.50. – I. izkaz $10.00; II. izkaz $9.50; III. izkaz $19.00; IV. izkaz $10.50; V. izkaz $16.00; dosedaj nabrana svota $74.50.

Naročila na brošuro in denar (50¢ za vsaki zvezek brošure) naj se blagovoli poslati na:

VICTOR J. KUBELKA,
17 Battery Pl., New York, N. Y.

Rojaki!

Columbia gramofone in slovenske plošče je dobiti vedno pri:
IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
Pišite po cenik.

IŠČE SE KOVAČA,

ki je sposoben pri tej obrti; posebno se zahteva, da zna kovati konje. Tudi vzamem učenca, ki ima resno željo priučiti se kovaškega rokodelstva. Delo je stalno za moža na pravem mestu; plača in hrana primerna. Torej, komur je sreča mila, naj pride in se sam prepriča.

L. Slamnik,
(23-26—9) Rice, Minn.

DELO DOBI

izurjen brivec, Slovenec ali Hrvat. Primerna plača. Katerega veseli priti v Waukegan, Ill., naj piše na:

Peter Popit, slovenski brivec,
1018 Lenox Ave., North Chicago, Ill.
(21-27—9)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo strogo spadajoče posle ter izdajati pravoveljavne potrdila valed česar ga rojakom naj topleje priporočamo.

Upravništvo "Glas Naroda"

Dr. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 13letno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni.

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezе.

Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe. Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocele ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Reumatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo valed nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredah in petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četvrtkih in sobotah od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. — Ob nedeljah pa do dveh popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko!

Stari zdravnik
Mullin
specijalist moških bolezni zadnjih 35 let.

Ni vprašanj kaj vam manjka — zdravljenje potrebujete.
Povejte staremu zdravniku svojo bolezen.
Ni vprašanje kaj je, on bo vas ozdravil ako je ozdravljivo. Nizke cene - najboljša pomoč zagotovljena po moji dolgi skušnji. Vabim vas za brezplačno preiskavo.
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
nasproti pošte

SLUŽBO DOBI

takoj pri majlini družini poštena Slovenka, ki je zmožna vsaj nekoliko angleščine ali nemščine in se razume nekoliko v kuhinji. Več pove upravništvo "Glas Naroda".
(22-25—9)

Želim zvedeti za naslov svojih sestričen URŠE in FRANČIŠKE BRŽIN. Doma sta iz vasi Dule pri Škocjanu na Dolenjskem. Prosim, če kdo ve za nju naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sami javita svojemu bratrancu: John Markovič, 705 Ketcham St., Indianapolis, Ind.
(22-25—9)

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER
za revmatične bolezni, okorelost in negibčnost členov in mišic.
Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavoje, ki niso zapečateni z Anchor varstveno znamko. —
25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St.
New York, N. Y.

IŠČE SE DELAVCE

za strojarno "Yard" in "Beamhouse". Plača $15.00 na teden in na strojih pa $15.50 na teden za deveturno delo. Za oženjene mnogo stanovanj praznih. Predno odpotujete, pišite za pojasnila. Pred par dnevi sem poročal, da je tu dovolj delavcev; prišlo je namreč več Albancev, pa so takoj po preteku nekaj dni odšli.

Anton Miller,
256, Whitehall, Mich
(19-23—9)

IŠČE SE

100 drvarjev za delati drva v severnem Michiganu. Lep gozd. Plača $1.30 od klaftre. Dobre kampe, prijazna okolica. Vprašajte pri:

Charcoal Iron Company
of America,
(6-9—5-10) Manistique, Mich

Rad bi zvedel za naslov svojih dveh prijateljev JOSIPA TURŠIČ, doma iz vasi Malneti pri Cirkniei, in JANEZA OTANIČAR, doma iz Podslivnice. Prosim, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sama oglasita. – John Prevec, Ore Hill, Pa.
(21-23—9)

Iščem svojega brata JOSIPA TURŠIČ in pa prijatelja FRANA PRIMŠER, oba doma iz Cirkniee na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da mi naznani, ali naj se pa sama javita. — Math. Turšič, Box 273, South Fork, Pa. (21-23—9)

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili oslepljeni, oropani ali če so s njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi čakali dovodošle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:
STATE DEPARTEMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION, Newyorški urad:
230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UMLJSKO ORGANIZIRA?

POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika zaloga vina in žganja.
MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
črno vino po ..... 50c. "
Drožnik 4 gallone za $11.00
Brinjevec 12 steklenic za $12.00
" 4 gallone (sodček) za $16.00

Za obilno naročbo se priporoča
Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opravo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno pošteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,
6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se vedno dobi letni koledar za 20c. poštnih znamk.

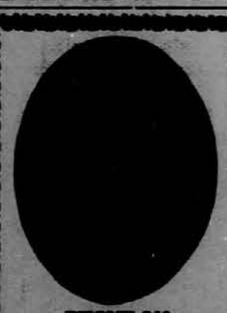

Frank Petkovšek
Javni notar (Notary Public)
718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

PHONE 246

Zastopnik "GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street.
New York, N. Y.

Alphonse Daudet:

SAPPHO.

(Za "Glas Naroda" priredil J. T.)

17 (Nadaljevanje).

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

— Da, moj ljubi, to noč je umrl v Rozinem naročju.

S temi besedami je obgovoril Jeana godbenik Potter in mu povedal, da nese nagačit malega močarada, ki ga je njegova Roza strašno rada imela.

— Vi ne veste, kako je jokala, ko je poginil. — Da ji napravim malo veselje, ga bom dal nagačiti. — Dobro, da je bila Fanny pri njej in da jo je malo potolažila.

— Fanny?....

— Da, dolgo časa je že nisem videl. — Danes zjutraj je prišla in je ostala pri njej.

Ne da bi opazil utisa, ki so napravile na Jeana te besede, je nadaljeval:

— Torej je končano? — Torej ne živita več skupaj? — Ali se še spominjate, kaj sem vam povedal tedaj, ko smo se vozili po jezeru? — Veste, kaj, storite mi malo uslugo. — Danes moram obedovati z mojo ženo. — Ker pa ne morem pustiti Roze same, bi rad takoj po kosilu odšel. — Na vas se bom izgovoril. — Pojdite z menoj. —

Njegovo krasno stanovanje je bilo sila dolgočasno. — Ko sta nekaj časa sedela v sprejemnici, so se odprla stranska vrata, na pragu se je pa pojavila Potterjeva žena in vprašala:

— Ali si ti, Avgust?

Bila je elegantna in lepa. — Ko ji je predstavil Potter svojega prijatelja, je bila nekako v zadregi.

— Ti — je rekla slednjič. — Rajmond bo jokal, ker sem mu obljubila, da bova jedla pri njegovi postelji.

— Kako mu je?

— Nekoliko boljše, toda kašlja še vedno. — Idi k njemu.

— Ne zdaj, mudi se mi.... Ob šestih moram biti v klubu.

— Pozdravljen — je rekla mlada žena pomirjena.

— Idiva!

Potter ga je potegnil za seboj.

Človek, ki je nesel močerada svoje ljubice nagačit, je odšel, ne da bi poljubil svojega bolnega otroka.

— Vse so zakrivili oni — mu je razlagal medpotoma — ki so me poročili. — Kakšno neumnost so napravili. — Bil sem Rozin ljubimec, sem Rozin ljubimec in bom ostali do smrti. — Čakajte! — Ali že veste, najnovejšo novico? — Flamant je oproščen. — To je posledica Dechelettove prošnje.

— Flamant oproščen.... Flamant oproščen.... te dve besedi sta mu šumeli po ušesih.

Tedaj mu je bilo jasno, zakaj mu ni Fanny že več dni pisala, zakap ga že toliko časa pusti pri miru.

Spominjal se je pisem, katere ji je pisal Flamant iz ječe. — Svoja pisma mora dobiti na vsak način nazaj. — Naj velja kar hoče.

Nekeka jutra v mesecu februarju je sedel na vlak in se odpeljal proti hiši, kjer je preživel tako lepe in tako burne čase.

Bal se je edine stvari: — da bi hiša njegove ljubice ne bila prazna.

Ko je šel na kolodvoru čez progo in videl odprta okna, se je pomiril. Bil je edini, ki je izstopil na postaji.

Na Pave des Gardes je srečal možkega, ki je peljal malega otroka za roko. — Ko sta šla mimo njega, je otrok pridrušeno vzkliknil. —

— To je Jožef — je rekel Jean sam pri sebi, in se ozrl.

Njegov pogled se je srečal s pogledom moža. — Njegov inteligenten obraz je bil nekoliko bled.

— Moj Bog, to je Flamant in Jožef je njegov sin!

Posvetilo se mu je v glavi kot da bi slišal neko skrivno razodetje. — Hipoma mu je bilo vse jasno. — Da, tega otroka je imela Fanny s Flamantom.

Ko je nekoliko dorasel ga je vzela k sebi. — Oče in sin odhajata, zakaj pa ni ona odšla?

— Madama.... Gospod je tukaj.

— Kateri gospod? — se je oglasilo iz spalne sobe.

— Jaz!....

V spalni sobi je nekaj vzkliknilo.

— Čakaj, takoj bom prišla.

Fanny je skočila k njemu in ga hotela objeti. — Ko je opazila njegov jezen obraz, je obstala in rekla mirno:

— Dober dan.

Bila je bolj bleda kot ponavadi.

— Na kmetih pa precej pozno vstajate— je rekel zaničljivo.

Ona se je opravičevala, da je imela migreno. — Ni vedela, če bi ga vikala ali tikala. — Ko je pokazal na mizo, ki je bil vsa polna posode, je odvrnila:

— Otrok je jedel danes zjutraj — — predno je odšel....

— Odšel je? — Kam pa?

Govoril je kot da bi mu bilo vseeno, toda oči so se mu iskrile v nekem posebnem ognju.

— Njegev oče je prišel in ga je vzel seboj.

— Očeta so izpustili iz ječe, kaj ne?

Ona seje zdrznila, toda tajiti ni hotela.

— No, seveda; kar je, je. — Kolikokrat sem ti že hotela pripoznati, da je to moj sin, pa si nisem upala. — Bala sem se, da bi ga ne poslal vstran. — Oh, ta ubogi otrok. — In polslišno je pristavila: — Ker si tako ljubosumen.

On se je zakrohotal.

— Ljubosumen da bi bil? — Ljubosumen na kaznjenca? — Nikar ne nori.

Čutil je, kako je začelo vreti v njem.

— Daj mi pisma.... Daj mi jih.... Zakaj jih nisi dala Cezarju?

— Dala ti jih bom. — Seveda ti jih bom dala. — Tam so.

Šel je zanjo v spalno sobo, kjer je dišalo po cigaretah in parfumu.

Na mizi je opazil škrinjico, v kateri so bila njegova pisma.

— Ni težka — je rekla, ko jo je vzdignila. — Kaj ne, da jih ne bova več zapalila?

On je molčal in jo gledal, kako je brskala po pismih. — Njen sklonjen vrat je bil bel kot alabaster.

— Tukaj.... Vsa so tukaj....

Vzel je zavoj in ga spravil v žep. — In ker ni mogel ničesar bolj pametnega vprašati, je vprašal:

— Torej, on je vzel svojega otroka seboj?

— Da, v Bretagne je odpotoval. — V svoji domovini se bo skril. Svoje slike bo pošiljal pod drugim imenom v Pariz.

— Kaj pa ti? — Ali boš ti ostala tukaj?

Ona je pogledala v stran in zajecala, da je zdaj v hiši žalostno in da bo morda odšla za kratko potovanje.

— V Bretagne, kaj ne? — je siknil skozi zobe. — K družini!..

In zatem je začel kričati:

— Zakaj pa tajiš? — Priznaj, da se boš zopet združila s tem lumpom!.... Kaj ne, da si že dolgo časa hrepenela po njem? — Le pojdi, le pojdi in se vrni v svoje staro življenje. — Vlačuga in lopov, to je lepa kompanija.... In jaz sem bil tako neumen, da sem te potegnil iz blata.

Ona je molčala in stala ponosno pred njim.

In čimbolj jo je zmerjal, tem ponosnejša je bila in tem bolj so ji trepetale ustnice.

Začel je govoriti o svoji sreči, o svoji pošteni, mladi in pravi ljubezni.

In zatem je pristavil s pridušenim glasom kot da bi se sramoval:

— Tistega tvojega Flamanta sem srečal. — Ponoči je bil pri tebi....

— Da, bilo je že pozno.... in sneg je naletoval. — Na divanu sem mu postlala.

— Lažeš!

— In če tudi lažem? — Kaj pa zato?

Svoj obraz je približala njegovemu, v njegovih očeh je zaplamenel ogenj strasti.

— Ali sem morda vedela, da boš ti prišel? — Zame si bil izgubljen. — Kaj mi koristi vse drugo?.... Žalostna sem bila, zapuščena....

— Ali je še vedno dišal po zaporu?.... Saj si vendar dolgo časa živela s poštenim človekom.. ..Pa se ti je dopadel? — Kaj? — Ha.... No, kako je bilo? — Kaj?.... Ah!.... Sramota.... Na!..

Udaril jo je s tako silo v obraz, da se je opotekla.

Ona je pa zaječala od žalosti, veselja, zmage, planila je k njemu in ga objela.

— Moj ljubček.... moj dragi.... ti me torej še vedno ljubiš?....

(Dalje prihodnjič).

Rad bi zvedel za naslov svojih dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK. Prvi je doma iz Dobropolja, drugi pa iz Knežaka, Notranjsko. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sama oglasita. — Louis Ludvik, Box 103, Morley, Colo. (23-29—9)

UŠČE SE DELAVCE.

Delavni čas 6, 8 in 10 ur na dan. Zasluži se od $2.25 do $4.00 na dan. Plača je od dneva ali pa tudi od kosa. 10% (bonus) priboljška pri stalnem celomesečnem poslu. Samo stalni delavci naj vprašajo. Velika slovenska naselbina.

Kohler Co.,
(21-9—4-10) Sheboygan, Wis.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v West Virginia in Pennsylvania naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko.

Uredništvo.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnje mastilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mastila zrastejo v štirih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nebodo odpadali in osivali. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule,ture, kraste in griste, potne noge kurje očesa, osebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5'00. Pišite takoj po cenik, ki mu takoj pošljam zastonj

JACOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

IŠČE SE GOZDARJE.

Za delati drva; $1.35 od klaftre za rezati kemični les.

Za lupljenje; najboljša plača. Ko preneha sezija, je dovolj dela od kosa ali pa v kempah.

Za izdelovanje cedra; največja plača od kosa za rezati logse, stebre, trame, švelarje itd.

Za splošno delo v gozdu; najvišja plača. Stalno delo skozi celo leto.

I. STEPHENSON CO., Trustees,
(19—9 v d) Wells, Mich.

HARMONIKE

Sodim kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kvanjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka korišno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za ceno vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

Dr. LORENZ,
Specialist moških bolezni.

Jaz sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.
DR. LORENZ.
641 Penn Av. II. nadst. na ulico.
Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

HIŠE NA PRODAJ

nove na lahke odplačila, kakor tudi vrzne kte in farme.
Zavarovanje proti ogenju.
JOHN ZULICH,
1165 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

ST. CLAIR AVE. JEWELRY CO.
Joseph Marinčič, lastnik,
5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Slovencem in bratom Hrvatom priporočam naverižic, priveskov, prstakup finih vsakovrstnih nov, tudi takih z društvenimi in jednotinimi znaki. V zalogi imam vse kar spada v trgovino zlatnine, diamante, stenske ure s kukavico, budilke, Columbia gramophone, slovenske in druge plošče. Sprejemam v popravo ure vsakega izdelka, gramophone in zlatnino in za vsako delo jamčim. Priporočam se za obilo naroči; jaz bom vsakemu točno in pošteno postregel. Ne pozabite gesla: svoji k svojim.

JOSIP MARINČIČ.

Važno za priseljence!

Državni delavski department Združenih držav je odprl svoj urad na 240 E. 79. St., med 2. in 3. Ave. v New Yorku. Urad je odprt vsak dan od osmih dopoldne do osmih zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od desete ure dopoldne pa do opoldne.

Namen tega urada je, nuditi naseljencem nasvet, pouk in pomoč, in sicer vse brezplačno.

Ta urad je obenem tudi posredovalnica za delo in deluje sporazumno in v zvezi z delavskim lepartmentom Združenih držav.

Za storjene usluge ni treba plačevati nikakih pristojbin.

Pišite ali pa pridite osebno!

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.
CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov.
CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Rojaki, Slovenci, spominjajte se slovenskih revežev v starem kraju!

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma iskrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Borba za življenje.

Borba za življenje je vsakdan hujša, če ni celo pogibeljna, je pa škodljiva marsikomu, ki pozabi misliti na samega sebe in postane površen ter zanemari svoje lastno telo in zdravje. Posledice nemoralnega življenja so, da te izrabijo popolnoma, potem pride neredno prebavljanje in temu sledi še opešanje duševnih in telesnih moči. Tako stanje zahteva takojšnjo pozornost in najbolje sredstvo je, ako vzamete takoj

TRINER-JEVO
ameriško Elixir grenko vino

To ozdravi nezadostno delovanje prebavnih organov, ki so oslabeli radi prenapornega dela ali kaj enakega s tem, da odstrani vse prebavi škodljive stvari,

NAREDI TEK,
UREDI PREBAVANJE,
ZABRANI RAZPAD,
OZDRAVI ZAPRTJE,
OKREPČA TELO.

Trinerjevo Ameriško Elixir grenko vino uredi delovanje prebavnih organov. Rabite ga pri

IZGUBI TEKA,
TEŽKOČAH PO OBEDU,
VETROVIH,
NEPRIJETNEM DUHU UST,
PREVLEČENEM JEZIKU,
ZAPRTJU,
OBLEDELOSTI,
RAZBURJENOSTI,
TELESNI OSLABELOSTI.

Ono okrepča spanec in pomaga izvrševati dnevno delo z lahkoto.

Stari ljudje naj imajo to vredno zdravilo vedno pri rokah in je naj rabijo redno. Ženske, ki trpe na glavobolu in navadnem nerazpoloženju naj poskusijo Triner-jevo ameriško Elixir grenko vino.

TRINERJEVO AMERISKO ELIXIR GRENKO VINO,

Cena $1.00. V lekarnah.

JOSEPH TRINER,
Manufacturing Chemist,
1333--1339 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Proti oteklim žlezam, otrpljenju udov, reumatizmu, neuralgiji, zbadanju je Triner-jev Liniment jako priporočljiv. Radi prenapetega dela oslabelo mišičevje drgnite s Triner-jevim Linimentom.

Cena 25 in 50c. v lekarnah. S pošto 35 in 60c.